

શ્રમાણ ક્રિયાના સૂત્રો

: શુભાષિષ દાતા :

પૂ. અધ્યાત્મયોગી આચાર્યદેવ
શ્રી વિજય કલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.,
પૂ. પ્રવચનકાર આચાર્ય
શ્રી કલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.

: સંપાદક :

પૂ. મુનિશ્રી અમિતયશવિજયજી મ.સા.

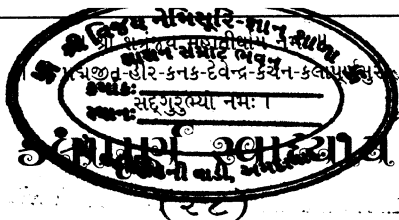
મંગલકારી ધૂન

મન્ત્રં સંસારસારં, ત્રિજગદનુપમં, સર્વપાપારી મન્ત્રં ।
સંસારોચ્છેદમન્ત્રં, વિષમવિષહરં, કર્મનિમૂલ મન્ત્રં ।
મન્ત્રં સિદ્ધિપ્રદાનં, શિવસુખજનનં, કેવલજ્ઞાનમન્ત્રં ।
મન્ત્રં શ્રીજૈનમન્ત્રં જપજપ જપિતં, જન્મનિર્વાણમન્ત્રમ્ ॥

❖ પ્રભુદર્શન-પૂજન સ્તવન ના પ્રગટ પ્રભાવી ફળ

જિન મંદિર જાવાની ઈચ્છા કરોતો ૧ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિર જાવા માટે ઊભા થઈએ તો ૨ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિર જાવાની તૈયારી કરીએ તો ૩ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિર જાવા માટે નીકળીએ તો ૪ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિર જાવા માટે થોડું ચાલીએ તો ૫ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિરના અર્ધા રસ્તે પહોંચીએ તો ૧૫ ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિર દેખાય ત્યારે એક મહિનાનાં ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
જિન મંદિરના દરવાજે પહોંચીએ તો ૧ વર્ષના ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
દેવાધિદેવનું પૂજન કરવાથી હજાર વર્ષના ઉપવાસનું ફળ મળે છે.
સ્તુતિ સ્તવન વગેરે કરીએ ત્યારે અનન્ત ગણું પુણ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.

“દર્શન શતક” થી સાંભાર

શ્રમણ ક્રિયાના સૂત્રો

● દિવ્યાશિષ દાતા ●

પૂ. અધ્યાત્મયોગી આચાર્ય શ્રી
વિજય કલાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા.

● શુભાશિષ દાતા ●

પૂ. પ્રવચનકાર આચાર્ય
શ્રી કલાપ્રભસૂરીશ્વરજી મ.સા.

● સંપાદક ●

પૂ. મુનિશ્રી અમિતયશવિજયજી મ.સા.

● પ્રકાશક ●

શ્રી કલાપૂર્ણ જૈન આરાધક મંડળ, મદ્રાસ.

પુસ્તક

સહાયક :- પુ. મુનિશ્રી આગમયશસ્ત્ર મ. સા.

નકલ ૧૦૦૦

નાવૃત્તિ : બીજી

કિંમત રૂ. ૧૦-૦૦

મુમુક્ષુ ભાઈ બહેનોએ આ પુસ્તકની કિંમત
જ્ઞાનખાતામાં રાખીને ઉપયોગ કરવો

મુદ્રક : વર્ધમાન પુસ્તક પ્રકાશન

શાહીબાગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૪.

ફોન : ૦૭૯-૨૨૮૬૦૭૮૫, મો. ૯૩૭૭૪૨૨૬૪૦

સૌજન્ય

પૂ. સા. શ્રી અનુપમાશ્રીજી મ.ની પ્રેરણાથી
શ્રી ગુરુ કૃપા શ્વે. મૂ.પૂ. જૈન સંઘ
પારસનગર—સોલા તરફથી

જનક ચૈત્ય વિહાર

A. E. C. આગળ
પારસનગર સામે,
નારણપુરા, સોલા રોડ,
અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૩

આ પુસ્તક જ્ઞાનખાતાની રકમમાંથી
છપાયેલ છે માટે ગૃહસ્થોએ રૂ. ૧૦/- જ્ઞાન
ભંડારમાં રાખીને ઉપયોગ કરવો.

જ્ઞાનના પાંચ દુહા

સમકિત-શ્રદ્ધાવંતને, ઉપન્યો જ્ઞાનપ્રકાશ;
પ્રણમું પદકજ તેહના, ભાવ ધરી ઉલ્લાસ.

ૐ હ્રૌં શ્રી મતિજ્ઞાનાય નમઃ ॥૧॥

પવચણ શ્રુત સિદ્ધાંત તે, આગમ સમય વખાણ;
પૂજો બહુવિધ રાગથી, ચરણકમલ ચિત્તઆણ.

ૐ હ્રૌં શ્રી શ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ ॥૨॥

ઉપન્યો અવધિજ્ઞાનનો, ગુણ જેહને અવિકાર;
વંદના તેહને માહરી, શ્વાસમાંહે સો વાર.

ૐ હ્રૌં શ્રી અવધિજ્ઞાનાય નમઃ ॥૩॥

એ ગુણ જેહને ઉપન્યો, સર્વવિરતિ ગુણઠાણ;
પ્રણમું હિતથી તેહના, ચરણકમલ ચિત્ત આણ.

ૐ હ્રૌં શ્રી મનઃપર્યવજ્ઞાનાય નમઃ ॥૪॥

કેવલ-દંસણ-નાણનો, ચિદાનંદ ધન તેજ,
જ્ઞાનપંચમી દિન પૂજીએ, વિજય લક્ષ્મી શુભ હેજ.

ૐ હ્રૌં શ્રી કેવળજ્ઞાનાય નમઃ ॥૫॥

સાધુ-સાધ્વી યોગ્ય આવશ્યક ક્રિયાનાં સૂત્રો

૧. નમો અરિહંતાણં

નમો અરિહંતાણં, નમો સિદ્ધાણં, નમો આયરિયાણં, નમો ઉવજ્જાયાણં, નમો લોએ સવ્વ-સાહૂણં, એસો પંચ-નમુક્કારો, સવ્વ-પાવપ્પણા-સણો, મંગલાણં ચ સવ્વેસિં, પઢમં હવઈ મંગલં.

૨. શ્રી કરેમિ ભંતે

કરેમિ ભંતે સામાઈયં, સવ્વં સાવજ્જં જોગં પચ્ચક્ખામિ, જાવજ્જવાએ, તિવિહં તિવિહેણં, મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્ક-મામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ.

૩. ઈચ્છામિ ઠામિ

ઈચ્છામિ ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં, જો મે દેવસિઓ અઈયારો કઓ, કાઈઓ, વાઈઓ, માણસિઓ, ઉસ્સુત્તો ઉમ્મગ્ગો, અકપ્પો, અકરણિજ્જો, દુજ્જાઓ, દુવ્વિચિંતિઓ, અણાયારો અણિચિઈ-અવ્વો, અસમણપાઉગ્ગો નાણે દંસણે ચરિત્તે, સુએ સામાઈએ, તિણ્હં ગુત્તીણં, ચઉણ્હં કસાયાણં, પંચણ્હં મહવ્વયાણં

છણું જીવનિકાયાણું, સત્તણું પિંડેસણાણું, અદ્વણું
પવયણમાઉણું, નવણું બંભચેર-ગુત્તીણું, દસવિહે,
સમણધમ્મે, સમણાણું જોગાણું, જં ખંડિયં જં વિરાહિયં,
તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ દેવસિઅં
આલોઉં ? ઈચ્છં આલોએમિ જો મે દેવસિઓ
અઈયારો કઓ. (બાકી ઉપર પ્રમાણે.)

૪. દૈવસિક અતિયાર

ઠાણે કમણે ચંકમણે, આઉટ્ટે અણાઉટ્ટે હરિય-
કાયસંઘટ્ટે, બીયકાયસંઘટ્ટે, ત્રસકાયસંઘટ્ટે,
થાવરકાયસંઘટ્ટે, છપ્પઈયસંઘટ્ટે, ઠાણાઓ ઠાણું
સંકામિઆ, દેહરે ગોચરી બાહિરભૂમિ માર્ગે જાતાં
આવતાં સ્ત્રી તિર્યચતણા સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ
હુઆ, દિવસમાંહિ ચાર વાર સજ્જાય, સાત વાર
ચૈત્યવંદન કીધાં નહીં, પ્રતિલેખણા આધી પાછી
ભણાવી, અસ્તવ્યસ્ત કીધી, આર્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન
ધ્યાયાં, ધર્મધ્યાન શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહીં,
ગોચરીતણા બેંતાલીશ દોષ ઉપજતાં જોયા નહીં,
પાંચ દોષ માંડલીતણા ટાળ્યા નહી, માત્રું અણપુંજે

લીધું, અણપુંજ ભૂમિકાએ પરઠવ્યું, પરઠવતાં
 અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહિ, પરઠવ્યા પછી
 વાર ત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધું નહીં દેહરા
 ઉપાશ્રયમાંહિ પેસતાં નિસરતાં નિસિહી આવસ્સહી
 કહેવી વિસારી, જિનભવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુ
 પ્રત્યે તેત્રીસ આશાતના કીધી હોય અનેરો જે કાંઈ
 દિવસ સંબંધી પાપ દોષ લાગ્યો હોય, તે સવિ હું
 મને, વચને કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

પ. રાત્રિક અતિયાર મોટા

સંથારાઉવટ્ટણકી, પરિયટ્ટણકી, આઉંટણકી
 પસારણકી, છપ્પઈયસંઘટ્ટણકી, (અંચક્ખુ વિસય
 હુઓ,) સંથારો, ઉત્તરપટ્ટો ટાલી અધિકું ઉપકરણ
 વાપર્યું. શરીર અણપડિલેહું હલાવ્યું, માત્રું
 અણપુજ્યું લીધું, અણપુંજ ભૂમિકાએ પરઠવ્યું,
 પરઠવતાં અણુજાણહ જસ્સુગ્ગહો કીધો નહીં,
 પરઠવ્યા પુંઠે વાર ત્રણ વોસિરે વોસિરે કીધું નહીં,
 સંથારાપોરિસી ભણાવ્યા વિના સૂતા કુસ્વપ્ર લાધું,
 સુપનાંતરમાંહિ શિયલની વિરાધના હુઈ, મન
 આહટ્ટદોહટ્ટ ચિંતવ્યું, સંકલ્પવિકલ્પ કીધો, રાત્રિ

સંબંધી જે કોઈ અતિયાર લાગ્યો હોય તે સવિ હું
મને, વચને, કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કં.

૬. શ્રમણસૂત્ર

નમો અરિહંતાણં કરેમિ ભંતે સામાઈઅં.
યત્તારિ-મંગલં. ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં જો મે
દેવસિઓ. ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં ઈરિયાવહિઆએ.
ઈચ્છામિ પડિક્કમિઉં, પગામસિજ્જાએ નિગામ
સિજ્જાએ સંધારા ઉવ્વટ્ટણાએ પરિઅટ્ટણાએ
આઉંટણાએ પસારણાએ છપ્પઈય સંઘટ્ટણાએ કૂઈએ
કક્કરાઈએ ધીએ જંભાઈએ આમોસે સસરક્ખા-
મોસે આઉંલમાઉલાએ સોઅણવત્તિઆએ
ઈત્થિવિપ્પરિઆસિઆએ દિટ્ઠિવિપ્પરિઆસિઆએ
મણવિપ્પરિઆસિઆએ પાણભોઅણવિપ્પરિ-
આસિઆએ જો મે દેવસિઓ અઈઆરો કઓ, તસ્સ
મિચ્છા મિ દુક્કં, પડિક્કમામિ ગોઅરયરિઆએ
ભિક્ખાયરિઆએ ઉગ્ધાડ-કવાડઉગ્ધાડણયાએ
સાણાવચ્છાદારાસંઘટ્ટણાએ મંડી-પાહુડિઆએ
બલિપાહુડિઆએ ઠવણાપાહુડિઆએ સંકિએ
સહસાગારિએ અણોસણાએ પાણોસણાએ

પાણભોઅણાએ બીઅભોઅણાએ હરિ-
 અભોઅણાએ પચ્છેકમ્મિઆએ પુરેકમ્મિઆએ
 અદિક્કહડાએ દગસંસક્કહડાએ રયસંસક્કહડાએ
 પારિસાડહિઆએ પારિક્કાવણિઆએ ઓહાસણ-
 ભિક્ખાએ જં ઉગ્ગમેણં ઉપ્પાયણેસણાએ
 અપરિસુદ્ધં પરિગ્ગહિઅં પરિભુતાં વા જં ન
 પરિક્કવિઅં તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં. પડિક્કમામિ
 યાઉક્કાલં સજ્જાયસ્સ અકરણયાએ, ઉભઓ કાલં
 ભંડોવગરણસ્સ અપ્પડિલેહણાએ, દુપ્પડિલેહણાએ
 અપ્પમજ્જણાએ દુપ્પમજ્જણાએ અઈક્કમે
 વઈક્કમે અઈયારે અણાયારે જો મે દેવસિઓ
 અઈયારો કઓ, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.
 પડિક્કમામિ એગવિહે અસંજમે, પડિક્કમામિ દોહિં
 બંધણેહિં રાગબંધણેણં દોસબંધણેણં, પડિક્કમામિ
 તિહિં દંડેહિં મણદંડેણં વયદંડેણં કાયદંડેણં,
 પડિક્કમામિ તિહિં ગુત્તીહિં મણગુત્તીએ વયગુત્તીએ
 કાયગુત્તીએ, પડિક્કમામિ તિહિં સલ્લેહિં
 માયાસલ્લેણં નિયાણસલ્લેણં મિચ્છાદંસણસલ્લેણં,
 પડિક્કમામિ તિહિં ગારવેહિં ઇઠ્ઠીગારવેણં

રસગારવેણં, સાયાગારવેણં પડિં. તિહિં વિરાહણાહિં
 નાણવિરાહણાએ દંસણવિરાહણાએ ચરિત્ત-
 વિરાહણાએ, પડિં. ચઉહિં કસાએહિં કોલકસાએણં
 માણકસાએણં માયાકસાએણં લોભકસાએણં, પડિં.
 ચઉહિં સન્નાહિં આહારસન્નાએ ભયસન્નાએ
 મેહુણસન્નાએ પરિગ્ગહસન્નાએ, પડિં. ચઉહિં
 વિકહાહિં ઈત્થીકહાએ ભત્તકહાએ દેસકહાએ
 રાયકહાએ, પડિં. ચઉહિં જાણેહિં અદ્દેણં જાણેણં
 રુદ્દેણં જાણેણં, ધમ્મેણં જાણેણં, સુક્કેણં જાણેણં,
 પડિં. પંચહિં કિરિઆહિં કાઈઆએ અહિ-
 ગરણિયાએ પાઉસિઆએ પારિતાવણિઆએ
 પાણાઈ-વાયકિરિઆએ, પડિં. પંચહિં કામગુણેહિં
 સદ્દેણં રૂવેણં રસેણં ગંધેણં ફાસેણં, પડિં. પંચહિં
 મહવ્વએહિં પાણાઈ-વાયાઓ વેરમણં,
 મુસાવાયાઓ વેરમણં, અદિન્નાદાણાઓ વેરમણં,
 મેહુણાઓ વેરમણં, પરિગ્ગહાઓ વેરમણં,
 પડિક્કમામિ પંચહિં સમિઈહિં ઈરિયાસમિઈએ
 ભાસા-સમિઈએ એસણાસમિઈએ આયાણ-
 ભંડમત્તનિક્ખવેણા-સમિઈએ ઉચ્ચારપાસવણ-

ખેલજલ્લસિંઘાણપારિક્ષાવણિઆસમિઈએ,
 પડિક્કમામિ છહિં જીવનિકાએહિં પુઠવિકા-એણં
 આઉકાએણં તેઉકાએણં વાઉકાએણં
 વણસ્સઈકાએણં તસકાએણં, પડિક્કમામિ છહિં
 લેસાહિં કિણ્ણલેસાએ નીલલેસાએ કાઉલેસાએ
 તેઉલેસાએ પમ્મલેસાએ સુક્કલેસાએ, પડિક્કમામિ
 સત્તાહિં ભયઠાણેહિં, અટ્ટહિં મયઠાણેહિં નવહિં
 બંભયેરગુત્તીહિં, દસવિહે સમણધમ્મે, ઈગારસહિં
 ઉવાસગપડિમાહિં બારસહિં ભિક્ખુપડિમાહિં
 તેરસહિં કિરિઆઠાણેહિં, ચઉદસહિં ભૂઅગામેહિં,
 પન્નર-સહિં પરમાહમ્મિએહિં, સોલસહિં ગાહા-
 સોલસએહિં, સત્તરસવિહે અસંજમે અટ્ટારસવિહે
 અબંભે, એગૂણવીસાએ નાયજઝયણેહિં વીસાએ
 અસમાહિક્કાણેહિં, ઈક્કવીસાએ સબ્બલેહિં
 બાવીસાએ પરીસહેહિં, તેવીસાએ સુઅગડ-
 જઝયણેહિં ચઉવીસાએ દેવેહિં, પણવીસાએ
 ભાવણાહિં, છવ્વીસાએ દસાકપ્પવવહારાણં
 ઉદેસણકાલેહિં, સત્તાવીસાએ અણગારગુણેહિં,
 અટ્ટાવીસાએ આયારપ્પકપ્પેહિં, એગૂણતીસાએ

પાવસુઅપ્પસંગેહિં, તીસાએ મોહણીઅઠાણેહિં,
 ઈગતીસાએ સિદ્ધાઈગુણેહિં, બત્તીસાએ જોગ-
 સંગહેહિં તિત્તીસાએ આસાયણાએ, અરિહંતાણં
 આસાયણાએ ૧ સિદ્ધાણં આસાયણાએ. ૨
 આયરિઆણં આસાયણાએ ૩ ઉવજ્જાયાણં
 આસાયણાએ. ૪ સાહૂણં આસાયણાએ. ૫
 સાહૂણીણં આસાયણાએ. ૬ સાવયાણં
 આસાયણાએ. ૭ સાવિયાણં આસાયણાએ. ૮
 દેવાણં આસાયણાએ. ૯ દેવીણં આસાયણાએ. ૧૦
 ઈહલોગસ્સ આસાયણાએ. ૧૧ પરલોગસ્સ
 આસાયણાએ. ૧૨ કેવલિ પન્નત્તસ્સ ધમ્મસ્સ
 આસાયણાએ. ૧૩ સદેવમણુઆસુરસ્સ લોગસ્સ
 આસાયણાએ. ૧૪ સવ્વપાણ-ભૂઅ-જીવ-સત્તાણં
 આસાયણાએ. ૧૫ કાલસ્સ આસાયણાએ. ૧૬
 સુઅસ્સ આસાયણાએ. ૧૭ સુઅદેવયાએ
 આસાયણાએ. ૧૮ વાયણાયરિઅસ્સ આસાયણાએ.
 ૧૯ જં વાઈદ્ધં. ૨૦ વચ્ચામેલિઅં. ૨૧ હીણકુખરં.
 ૨૨ અચ્ચકુખરં. ૨૩ પયહીણં. ૨૪ વિણયહીણં.
 ૨૫ ઘોસહીણં. ૨૬ જોગહીણં. ૨૭ સુદ્ધુટિન્નં. ૨૮

દુદ્ધપડિચ્છિઅં. ૨૯ અકાલે કઓ સજ્જાઓ. ૩૦
 કાલે ન કઓ સજ્જાઓ. ૩૧ અસજ્જા (ઈ)એ
 સજ્જાઈઅં. ૩૨ સજ્જા(ઈ)એ ન સજ્જાઈઅં. ૩૩
 તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં. નમો ચઉવીસાએ
 તિત્થયરાણં ઉસભાઈ-મહાવીરપજ્જવસાણાણં,
 ઈણમેવ નિગ્ગંથં પાવયણં સચ્ચં અણુત્તરં, કેવલિઅં,
 પડિપુન્નં, નેઆઉઅં સંસુદ્ધં, સલ્લગત્તાણં,
 સિદ્ધિમગ્ગં, મુત્તિમગ્ગં, નિજ્જાણમગ્ગં. નિવ્વાણ-
 મગ્ગં, અવિતહમવિસંધિ સવ્વદુક્ખપ્પહીણમગ્ગં,
 ઈત્થં ઠિઆ જીવા સિજ્જંતિ, બુજ્જંતિ, મુચ્ચંતિ,
 પરિનિવ્વાયંતિ, સવ્વદુક્ખાણમંતં કરંતિ, તં ધમ્મં
 સદ્દહામિ પત્તિઆમિ રોએમિ ફાસેમિ પાલેમિ
 અણુપાલેમિ, તં ધમ્મં સદ્દહંતો પત્તિઅંતો, રોઅંતો,
 ફાસંતો, પાલંતો, અણુપાલંતો, તસ્સ ધમ્મસ્સ
 કેવલિપન્નત્તસ્સ અબ્ભુટ્ઠિઓ મિ આરાહણાએ,
 વિરઓ મિ વિરાહણાએ, અસંજમં પરિઆણામિ,
 સંજમં ઉવસંપજ્જામિ. અબંભં પરિઆણામિ, બંભં
 ઉવસંપ-જ્જામિ, અકપ્પં પરિઆણામિ, કપ્પં
 ઉવસંપજ્જામિ, અન્નાણં પરિઆણામિ નાણં

ઉવસંપજજામિ, અકિરિઅં પરિઆણામિ, કિરિઅં
 ઉવસંપજજામિ, મિચ્છતં પરિઆણામિ, સમ્મતં
 ઉવસંપજજામિ, અબોહિં પરિઆણામિ, બોહિં
 ઉવસંપજજામિ, અમગ્ગં પરિઆણામિ, મગ્ગં
 ઉવસંપજજામિ, જં સંભરામિ, જં ચ ન સંભરામિ, જં
 પડિક્કમામિ, જંચ ન પડિક્કમામિ, તસ્સ સવ્વસ્સ
 દેવસિઅસ્સ અઈઆરસ્સ પડિક્કમામિ, સમણો હં
 સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે,
 અનિઆણો, દિટ્ઠિસંપન્નો, માયામોસવિવજિજઓ,
 અઢ્ઢાઈજજેસુ દીવસમુદ્દેસુ, પન્નરસસુ
 કમ્મભૂમીસુ, જાવંત કેવિ સાહુ, રયહરણ-ગુચ્છ-
 પડિગ્ગહ-ધારા, પંચમહવ્વયધારા અટ્ટારસ-સહ-
 સ્સસીલંગધારા અક્ખુયાયારચરિત્તા, તે સવ્વે
 સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ.

ખામેમિ સવ્વ જીવે, સવ્વે જીવા ખમંતુ મે,
 મિત્તી મે સવ્વભૂએસુ, વેરં મજ્જા ન કેણઈ ॥૧॥
 એવમહં આલોઈઅ, નિદિઅ ગરહિઅ દુગંધિઅં સમ્મં,
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, વંદામિ જિણે ચઉવ્વીસં ॥૨॥

ઈતિ શ્રી યતિ પ્રતિક્રમણ સૂત્રમ્.

૭ સાધુ માટે પાક્ષિક અતિયાર

નાણંમિ દંસણંમિ અ, ચરણંમિ તવંમિ તહ ય
વીરિયંમિ, આયરણં આયારો, ઈય એસો પંચહા
ભણિઓ. જ્ઞાનાયાર, દર્શનાયાર, ચારિત્રાચાર,
તપાચાર, વીર્યાચાર, એ પંચવિધ આચારમાંહિ
અનેરો જે કોઈ અતિયાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મ
બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ હોય, તે સવિ હું મન
વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ દુક્કડં. ૧

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિયાર-કાલે વિણએ
બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે । વંજણ અત્થ
તદુભએ અદ્ધવિહો નાણમાયારો ॥ જ્ઞાન કાલવેલા-
માંહે પઢ્યો ગુણ્યો પરાવત્યો નહિ, અકાલે પઢ્યો,
વિનયહીન બહુમાનહીન યોગોપધાનહીન પઢ્યો,
અનેરા કન્હે પઢ્યો, અનેરો ગુરુ કહ્યો, દેવવંદણ
વાંદણે પડિક્કમણે સજ્જાય કરતાં પઢતાં ગુણતાં કૂડો
અક્ષર કાને માત્રે આગલો ઓછો ભણ્યો ગુણ્યો,
સૂત્રાર્થ તદુભય કૂડાં કહ્યાં, કાજો અણઉદ્ધર્યો, ડાંડો
અણપડિલેહ્યો, વસતિ અણશોધ્યાં, અણપવેયાં,
અસજ્જાઈ અણોજ્જા કાલવેલામાંહિ

શ્રીદશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત પદ્યો, ગુણ્યો
 પરાવર્ત્યો, અવિધિએ યોગોપધાન કીધાં કરાવ્યાં.
 જ્ઞાનોપગરણ પાટી, પોથી, ઠવણી, કવલી,
 નોકારવાલી, સાપડા, સાપડી, દસ્તરી વહી,
 કાગલીઆ ઓલિઆ પ્રત્યે પગ લાગ્યો, થુંક લાગ્યો,
 થુંકે કરી અક્ષર ભાંજ્યો, જ્ઞાનવંત પ્રત્યે પ્રદેષ મત્સર
 વહ્યો, અંતરાય અવજ્ઞા આશાતના કીધી, કુણહિ
 પ્રત્યે તોતડો બોબડો દેખી હસ્યો, વિતર્ક્યો,
 મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન,
 કેવલજ્ઞાન, એ પાંચે જ્ઞાનતણી અસદ્દેહણા
 આશાતના કીધી, જ્ઞાનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે
 કોઈ અતિચાર૦ ર.

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર-નિસ્સંકિઅ
 નિક્કંખિઅ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ટીઅ, ઉવવૂહ
 થિરીકરણે, વચ્છલ્લ પભાવણે અટ્ટ. દેવ, ગુરુ
 ધર્મતણે વિષે નિસ્સંકપણું ન કીધું. તથા એકાંત
 નિશ્ચય ધર્યો નહીં, ધર્મ સંબંધીઆ ફલતણે વિષે
 નિસ્સંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહીં, સાધુ સાધ્વીતણી નિંદા
 જુગુપ્સા કીધી, મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી

મૂઠદંદિપણું કીધું, સંઘમાંહિ ગુણવંતતણી
 મનુપબુંહણા કીધી, અસ્થિરીકરણ અવાત્સલ્ય
 અપ્રીતિ અભક્તિ નિપજાવી, તથા દેવ-દ્રવ્ય,
 ગુરુદ્રવ્ય, સાધારણ- દ્રવ્ય ભક્તિ ઉપેક્ષિત
 પ્રજ્ઞાપરાધે વિણરયો, વિણસંતો ઉવેખ્યો, છતી
 શક્તિએ સારસંભાન ન કીધી, ઠવણાયરિય હાથથકી
 પાડ્યા, પડિલેહવા વિસાર્યા, જિનભવનતણી
 ચોરાશી આશાતના, ગુરુપ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના
 કીધી હોય, દર્શનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ
 અતિચાર, ૩.

ચારિત્રાચાર આઠ અતિચાર-પણિહાણ-
 જોગજુત્તો, પંચહિં સમિઈહિં નીહિં ગુત્તીહિં, એસ
 ચરિત્તાયારો, અદ્દ-વિહો હોઈ નાયવ્યો. ઈર્યાસમિતિ,
 ભાષાસમિતિ, એપણાસમિતિ, આદાનભંડમત્ત-
 નિકોપણાસમિતિ. પારિષ્ઠાપનિકાસમિતિ,
 મનોગુપ્તિ, વચનગુપ્તિ, કાયગુપ્તિ, એ અષ્ટ
 પ્રવચનમાતા રૂડીપરે પાલી નહીં, સાધુતણે ધર્મે
 સદૈવ, શ્રાવકતણે ધર્મે સામાયિક, પોસહ લીધે જે
 કાંઈ ખંડના વિરાધના કીધી હોય, ચારિત્રાચાર

વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર ૦ ૫

વિશેષતશ્ચારિત્રાચારે તપોધનતણે ધર્મે,
વયછક્કં કાયછક્કં, અકપ્પો ગિહિભાયણં પલિઅંક-
નિસિજજાએ, સિણાણં સોહવજજણં. ૬.

વ્રત ષટ્કે, પહિલે મહાવ્રતે પ્રાણાતિપાત સૂક્ષ્મ
બાદર ત્રસ થાવર જીવતણી વિરાધના હુઈ. બીજે
મહાવ્રતે ક્રોધ લોભ ભય હાસ્ય લગે જૂદું બોલ્યા,
ત્રીજે અદત્તાદાન-વિરમણ મહાવ્રતે સામીજીવાદત્તં,
તિત્થયરઅદત્તં તહેવ ય ગુરૂહિં, એવમદત્તં ચઉહા,
પણ્ણતં વીયરાએહિં. ૧. સ્વામી અદત્ત, જીવ અદત્ત,
તીર્થંકર અદત્ત, ગુરુ અદત્ત, એ ચતુર્વિધ અદત્તા-
દાનમાંહિ જે કાંઈ અદત્ત પરિભોગવ્યું. ચોથે
મહાવ્રતેવસહિકહનિસિજિંજદિય, કુકિંતરપુવ્વ-
કીલિએ પણિએ, અઈમાયાહારવિભૂસણાય નવ
બંભયેર ગુત્તીઓ. ૧. એ નવવાડી સૂધી પાલી નહીં,
સુહણે સ્વપ્નાંતરે દૃષ્ટિવિપર્યાસ હુઓ. પાંચમે
મહાવ્રતે ધર્મોપગરણને વિષે ઈચ્છા મૂચ્છા, ગૃહ્ણિ
આસક્તિ ધરી, અધિકો ઉપગરણ વાવર્યો, પર્વ
તિથિએ પહિલેહવો વિસાર્યો, છટ્ટે રાત્રીભોજન

વિરમણ વ્રતે અસૂરો ભાત પાણી કીધો, છારોદ્ગાર આવ્યો પાત્રે પાત્રબંધે તકાદિકનો છાંટો લાગ્યો, ખરડ્યો રહ્યો, લેપ તેલ ઔષધાદિક તણો સંનિધિ રહ્યો. અતિમાત્રાએ આહાર લીધો, એ છએ વ્રત વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર. ૬

કાયષટ્કે, ગામતણે પઈસારે નીસારે પગ પડિલેહવા વિસાર્યા માટી મીઠું ખડી ધાવડી અરણેટો પાષાણતણી ચાતલી ઉપર પગ આવ્યો, અપ્કાય વાઘારી ફૂસણા હુવા. વિહરવા ગયા, ઉલખો હાલ્યો, લોટો ઢોલ્યો, કાચા પાણીતણા છાંટા લાગ્યા, તેઉકાય વીજ દીવાતણી ઉજેહી હુઈ, વાઉકાય ઉઘાડે મુખે બોલ્યા, મહાવાય વાજતાં (વાતાં) કપડાં કાંબલીતણા છેડા સાચવ્યા નહીં, ફુંક દીધી. વનસ્પતિકાય નીલફુલ સેવાલ થડ ફલ ફૂલ વૃક્ષ શાખા પ્રશાખાતણા સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુવા, ત્રસકાય બેઈદ્રિ તેઈદ્રિ ચઉરિંદ્રી પંચેંદ્રિ કાગ બગ ઉડાવ્યા, ઢોર ત્રાસવ્યાં, બાલક બીહરાવ્યાં, ષટ્કાય વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર. ૭

અકલ્પનીય સિજજા વસ્ત્ર પાંત્ર પિંડ
 પરિભોગવ્યો, સિજજાતરતણો પિંડ પરિભોગવ્યો,
 ઉપયોગ કીધા પાખે વિહર્યો, ધાત્રીદોષ ત્રસબીજ-
 સંસક્ત પૂર્વકર્મ પશ્ચાત્કર્મ ઉદ્ગમ ઉત્પાદનાદિ દોષ
 ચિંતવ્યા નહીં. ગૃહસ્થતણો ભાજન ભાંજ્યો, ફોડ્યો,
 વલી પાછો આપ્યો નહીં. સૂતાં સંથારિયાં ઉત્તરપટ્ટો
 ટલતો અધિકો ઉપકરણ વાવર્યો. દેશતઃ સ્નાન કીધું,
 મુખે ભીનો હાથ લગાડ્યો, સર્વતઃ સ્નાનતણી
 વાંચ્છા કીધી, શરીરતણો મેલ ફેડ્યો, કેશ રોમ નખ
 સમાર્યા, અનેરી કાંઈ રાઢાવિભૂષા કીધી,
 અકલ્પનીય પિંડાદિ વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ
 અતિચાર૦ ૮

આવસ્સયસજ્જાએ, પડિલેહણજજાણ-
 ભિક્ષુખડભ-તટ્ટે, આગમણે નિગ્ગમણે, ઠાણે નિસીઅણે
 તુઅટ્ટે. ૧ આવશ્યક ઉભયકાલ વ્યાક્ષિપ્ત ચિત્તપણે
 પડિક્કમણું કીધું. પડિક્ક-મણામાંહિ ઉંઘ આવી, બેઠાં
 પડિક્કમણું કીધું, દિવસ પ્રત્યે ચાર વાર સજ્જાય સાત
 વાર ચૈત્યવંદન ન કીધાં, પડિલેહણા આઘી પાછી
 ભણાવી, અસ્તવ્યસ્ત કીધી, આર્તધ્યાન રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયાં,

ધર્મધ્યાન શુક્લધ્યાન ધ્યાયાં નહીં, ગોચરી ગયા,
 બેંતાલીશ દોષ ઉપજતા ચિંતવ્યા નહીં પાંચ દોષ
 માંડલીતણા ટાળ્યા નહીં, છતી શક્તિએ પર્વ-તિથિએ
 ઉપવાસાદિક તપ કીધો નહિ, દેહરા ઉપાસરામાંહિ
 પેસતાં નિસીહિ, નીસરતાં આવસ્સહી કહેવી વિસારી,
 ઈચ્છામિચ્છાદિક દશવિધ ચક્રવાલ સામાચારી સાચવી
 નહિ, ગુરુતણો વચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યો નહિ,
 અપરાધ આવ્યાં મિચ્છા મિ દુક્કડં દીધાં નહિ. સ્થાનકે
 રહેતાં હરિયકાય બીયકાય કીડીતણાં નગરાં સોધ્યાં નહીં,
 ઓઘો મુહપત્તિ ચોલપટ્ટો ઉત્સંઘટ્યા, સ્ત્રી તિર્યંચતણા
 સંઘટ્ટ અનંતર પરંપર હુવા. વડાપ્રતે પસાઓ કરી લહુડાં
 (લધુ) પ્રતે ઈચ્છાકાર ઈત્યાદિક વિનય સાચવ્યો નહિ,
 સાધુ-સામાચારી વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર
 પક્ષ દિવસ-માંહિ સૂક્ષ્મ બાદર જાણતાં અજાણતાં હુઓ
 હોય, તે સવિ હું મન વચન કાયાએ કરી મિચ્છા મિ
 દુક્કડં. ૮

૮. પાક્ષિક સૂત્ર

તિત્થંકરે અ તિત્થે, અતિત્થસિદ્ધે અ તિત્થસિદ્ધે અ,
 સિદ્ધે જિણે રિસી મહ-રિસી ય નાણં, ચ વંદામિ. ૧

જે અ ઈમં ગુણરયણ-સાયરમવિરાહિઉણ
 તિણસંસારા, તે મંગલં કરિતા, અહમવિ
 આરાહણાભિમુહો. ૨ મમ મંગલમરિ-હંતા, સિદ્ધા
 સાહૂ સુયં ચ ધમ્મો અ, ખંતી ગુત્તી મુત્તી, અજજવયા
 મદ્દવં ચેવ. ૩ લોઅમ્મિ સંજયા જં, કરિંતિ
 પરમરિસિદ્ધેસિઅમુઆરં, અહમવિ ઉવઢિઓ તં,
 મહવ્વય-ઉચ્ચારણં કાઉં. ૪

સે કિં તં મહવ્વયઉચ્ચારણા ? મહવ્વય-
 ઉચ્ચારણા પંચવિહા પણ્ણત્તા, રાઈભોઅણવેરમણ
 છટ્ટા, તં જહા સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ૧
 સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ૨ સવ્વાઓ
 અદિન્ના-દાણાઓ વેરમણં ૩ સવ્વાઓ મેહુણાઓ
 વેરમણં ૪ સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં ૫
 સવ્વાઓ રાઈ-ભોઅણાઓ વેરમણં. ૬

તત્થ ખલુ પઢમે ભંતે ! મહવ્વએ
 પાણાઈવાયાઓ વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પાણાઈવાયં
 પચ્ચક્ખામિ, સે સુહુમં વા ખાયરં વા, તસં વા થાવરં
 વા, નેવ સયં પાણે અઈવાએજજા, નેવન્નેહિં પાણે
 અઈવાયાવિજજા, પાણે અઈવાયંતે વિ અન્ને ન

સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ ન કારવેમિ, કરંતં
 પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ
 નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ. સે
 પાણાઈવાએ ચઉવ્વિહે પન્નતે, તં જહા-દવ્વઓ
 ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં પાણાઈવાએ
 છસુ જીવનિકાએસુ ખિત્તઓ ણં પાણાઈવાએ
 સવ્વલોએ, કાલઓ ણં પાણાઈવાએ દિઆ વા રાઓ
 વા, ભાવઓ ણં પાણાઈવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા,
 જંમએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસા-
 લક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ
 ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવત્તિસ્સ ઉવસમપભ-
 વસ્સ નવખંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખા-
 વિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખીસંખલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ
 સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ
 નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વય-
 જુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણ-
 ફલસ્સ, પુવ્વિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ

અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા
 પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ મોહ-
 યાએ મંદયાએ કિડયાએ તિગારવગરુ(અ)યાએ
 ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્ન-
 ભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે
 અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, પાણાઈવાઓ કઓ વા,
 કારાવિઓ વા, કીરંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ, તં
 નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ
 કાએણં, અઈઅં નિંદામિ, પડુપ્પનં સંવરેમિ,
 અણાગયં પરચક્ખાણિ સત્ત્વં પાણાઈવાયં,
 જાવજજીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં પાણે
 અઈવાએજજા નેવન્નેહિં પાણે અઈવાયાવિજજા,
 પાણે અઈવાયંતે વિ અન્ને ન સમણુજજાણિજજા-
 (ણામિ), તં જહા અરિહંતસક્ખિઅં, સિદ્ધસક્ખિઅં,
 સાહુસક્ખિઅં, દેવસક્ખિઅં, અપ્પસક્ખિઅં, એવં
 ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-
 પડિહય-પરચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા,
 એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે
 વા, એસ ખલુ પાણાઈવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે

ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં
 પાણાણં, સવ્વેસિં ભૂયાણં, સવ્વેસિં જીવાણં, સવ્વેસિં
 સત્તાણં, અદુક્ખણયાએ અસોયણયાએ અજૂરણ-
 યાએ અતિપ્પણયાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણ-
 યાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે
 મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદેસિએ પસત્થે, તં
 દુક્ખક્ખયાએ કમ્મક્ખાયાએ મોક્ખયાએ બોહિલા-
 ભાએ સંસારુત્તારણાએ તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજ્જતા ણં
 વિહરામિ પઠમે ભંતે મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ
 સવ્વાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણં ૧

અહાવરે દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ મુસાવાયાઓ
 વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મુસાવાયં પચ્ચક્ખામિ સે કોહા
 વા ૧ લોહા વા ૨ ભયા વા ૩ હાસા વા ૪ નેવ સયં
 મુસં વએજજા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજજા, મુસં
 વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ
 તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, ન કરેમિ
 ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજા-ણામિ તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં
 વોસિરામિ. સે મુસાવાએ ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા-

દવ્વઓ ૧ ખિત્તઓ ૨ કાલઓ ૩ ભાવઓ ૪
 દવ્વઓ ણં મુસાવાએ સવ્વદવ્વેસુ, ખિત્તઓ ણં
 મુસાવાએ લોએ વા અલોએ વા, કાલઓ ણં
 મુસાવાએ દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં
 મુસાવાએ રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઈમસ્સ
 ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ
 સચ્ચાહિટ્ઠિયસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ
 અહિરણ્ણ-સોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ
 નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ-
 (અ)સ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ
 સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિયસ્સ
 નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહવ્વય-
 જુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવ-
 સાણફલસ્સ પુવ્વિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ
 અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા
 પમાએણં રાગદોસ-પડિબદ્ધાયાએ બાલયાએ
 મોહયાએ મંદયાએ કિડયાએ તિ-ગારવગરુ-
 (અ)યાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિંદિઓ-વસટ્ટેણં

પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્રખમણુપાલયંતેણં ઈહં
 વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, મુસાવાઓ
 ભાસિઓ વા ભાસાવિઓ વા. ભાસિજજંતો વા
 પરેહિં સમણુન્નાઓ, તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં
 તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં અઈઅં નિંદામિ,
 પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્રખામિ સવ્વં
 મુસાવાયં, જાવજજીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં
 મુસં વએજજા, નેવન્નેહિં મુસં વાયાવેજજા, મુસં
 વયંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજજા(ણામિ)તં જહા
 અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં
 દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા
 ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્રખાય-
 પાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ વા
 પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે વા. એસ ખલુ
 મુસાવાયસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે નિસ્સેસિએ
 આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં
 ભૂયાણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં
 અદુક્રખણયાએ અસો-યણયાએ અજૂરણયાએ
 અતિપ્પણહાએ અપીડણયાએ અપરિઆવણયાએ

અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે
 મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમરિસિદ્ધિસિએ પસત્થે, તં
 દુક્ખદુખયાએ કમ્મદુખયાએ મોક્ષદુખયાએ બોલિલા-
 ભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કદ્દુ ઉવસંપજ્જિતાણં
 વિહરામિ, દોચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવદ્ધિઓ મિ
 સવ્વાઓ મુસાવાયાઓ વેરમણં ૨.

અહાવરે તચ્ચે ભંતે ! મહવ્વએ અદિન્ના-
 દાણાઓ વેરમણં ! સવ્વં ભંતે ! અદિન્નાદાણં
 પચ્ચદુખામિ સે ગામે વા નગરે વા અરણ્ણે વા, અપ્પં
 વા બહું વા, અણું વા થૂલં વા, ચિત્તમંતં વા
 અચિત્તમંતં વા નેવ સયં અદિન્નં ગિણ્ણિહજ્જા,
 નેવન્નેહિં અદિણ્ણં ગિણ્ણાવિજ્જા, અદિણ્ણં ગિણ્ણંતે
 વિ અન્ને ન સમણુજ્જાણામિ, જાવજ્જીવાએ તિવિહં
 તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ, ન
 કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજ્જાણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં
 વોસિરામિ. સે અદિન્નાદાણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં
 જહા-દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ દવ્વઓ ણં
 અદિન્નાદાણે ગહણધારણિજ્જેસુ દવ્વેસુ, ખિત્તઆ

ણં અદિન્નાદાણે ગામે વા નગરે વા અરણ્યે વા,
કાલઓ ણં અદિન્નાદાણે દિઆ વા રાઓ વા,
ભાવઓ ણં અદિન્નાદાણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં
મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિ-પન્નતસ્સ અહિંસા-
લક્ખણસ્સ સચ્ચાહિક્કિ-અસ્સ વિણયમૂલસ્સ
ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણસોવણ્ણિ-અસ્સ ઉવ-
સમપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ
ભિક્ષ્યાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરઙ્ગિ-
સરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્થોસસ્સ ગુણગ્ગાહિ-
અસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમ-
ઉવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
સંસારપારગામિ-અસ્સ નિવ્વાણગમણ-પજ્જ-
વસાણફલસ્સ પુવ્વિ અન્નાણ-યાએ અસવણયાએ
અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા
પમાએણં રાગદોષપડિબદ્ધયાએ બાલયાએ
મોહયાએ મંદયાએ કિંક્રયાએ તિગારવગરુયાએ
ચઉક્કા-સાઓવગએણં પંચિંદિઓવસટ્ટેણં
પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઇહં
વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, અદિન્નાદાણં

ગહિઅં વા ગાહાવિઅં વા ધિપ્પંતં વા પરેહિં
 સમણુન્નાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ તિવિહં તિવિહેણં
 મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં નિંદામિ પડુપ્પન્નં
 સંવરેમિ, અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં
 અદિન્નાદાણં, જાવજજીવાએ અણિસ્સિઓ હં નેવ
 સયં અદિન્નં ગિણિહજજા, નેવન્નેહિં અદિન્નં
 ગિણહાવિજજા, અદિન્નં ગિણહંતે વિ અન્ને ન
 સમણુજાણિજજા(ણામિ) તં જહા અરિહંતસક્ખિઅં
 સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં
 અપ્પસક્ખિઅં એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા
 સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ
 વા રાઓ વા એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા
 જાગરમાણે વા, એસ ખલુ અદિન્નાદાણસ્સ વેરમાણે
 હિએ સુહે ખમે, નિસ્સસિએ આણુગામિએ
 પારગામિએ સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં
 સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ
 અસોઅણયાએ અજૂરણયાએ. અતિપ્પણયાએ
 અપીડણ-યાએ અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ
 મહત્થે મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિણ્ણે

પરમ-રિસિદેસિએ પસત્યે, તં દુક્ખદુખયાએ કમ્મ-
 દુખયાએ મોદુખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુ-
 તારણાએ ત્તિ કદ્દુ ઉવસંપજિજતાણં વિહરામિ તચ્ચે
 ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ અદિન્ના-
 દાણાઓ વેરમણં ૩

અહાવરે ચઉત્યે ભંતે ! મહવ્વએ મેહુણાઓ
 વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! મેહુણં પચ્ચદુખામિ, સે દિવ્વં
 વા માણુસં વા તિરિદુખજોણિઅં વા, નેવ સયં મેહુણં
 સેવિજજા, નેવન્નેહિં મેહુણં સેવાવિજજા, મેહુણં
 સેવંતેવિ અન્ને ન સમણુજાણામિ જાવજજીવાએ
 તિવિહિ તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ,
 ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કામામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં
 વોસિરામિ સે મેહુણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં જહા
 દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં
 મેહુણે રૂવેસુ વા રૂવસહગ-એસુ વા, ખિત્તઓ ણં
 મેહુણે ઉઠ્ઠલોએ વા અહોલોએ વા તિરિયલોએ વા,
 કાલઓ ણં મેહુણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં
 મેહુણે રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ ઈમસ્સ

ધમ્મસ્સ કેવલિપણ્ણત્તસ્સ અહિંસાલક્ખણસ્સ
 સચ્ચા-હિદ્ધિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ ખંતિપ્પહાણસ્સ
 અહિરન્ન-સોવન્નિઅસ્સ ઉવસમપભવસ્સ નવ-
 બંભયેરગુત્તસ્સ અપયમાણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ-
 (અ)સ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ નિરગ્ગિસરણસ્સ
 સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ ગુણગ્ગાહિઅસ્સ
 નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિલક્ખણસ્સ પંચમહલ્લવ-
 જુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ અવિસંવાઈઅસ્સ
 સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણગમણપજ્જવસાણ-
 ફલસ્સ પુવ્વિ અન્નાણયાએ અસવણયાએ
 અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં અભિગમેણ વા
 પમાએણં રાગદોસપડિ-બદ્ધયાએ બાલયાએ
 મોહયાએ મંદયાએ કિંકયાએ તિગાર-વગરુ(અ)-
 યાએ ચઉક્કસાઓવગએણં પંચિદ્ધિઓવસટ્ઠેણં
 પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખમણુપાલયંતેણં ઈહં
 વા ભવે, અન્નેસુ વા ભવગ્ગહણેસુ, મેહુણં સેવિઅં
 વા સેવાવિઅં વા સેવિજ્જંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં,
 તં નિંદામિ ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં મણેણં
 વાયાએ કાએણં, અઈયં નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ,

અણાગયં પચ્ચક્ખામિ સવ્વં મેહુણં જાવજજીવાએ
 અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં મેહુણં સેવિજજા, નેવન્નેહિં
 મેહુણં સેવાવિજજા, મેહુણં સેવંતે વિ અન્ને ન
 સમણુજાણિજજા, તં જહા-અરિહંતસક્ખિઅં
 સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુસક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં,
 અપ્પસક્ખિઅં એવં ભવઈ ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા
 સંજય-વિરય-પડિહય-પચ્ચક્ખાય-પાવકમ્મે દિઆ
 વા રાઓ વા, એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા
 જાગરમાણે વા, એસ ખલુ મેહુણસ્સ વેરમણે હિએ
 સુહે ખમે નિસ્સે સિએ આણુગામિએ પારગામિએ
 સવ્વેસિં પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં
 સવ્વેસિં સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજૂરણયાએ અતિ-પ્પણયાએ અપીડણયાએ
 અપરિ-આવણયાએ અણુદ્દવ-ણયાએ મહત્થે
 મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને
 પરમરિસિદ્ધેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ
 સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજતાણં
 વિહરામિ, ચઉત્થે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ

સવ્વાઓ મેહુણાઓ વેરમણં. ૪.

અહાવરે પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ પરિગ્ગહાઓ
વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! પરિગ્ગહં પચ્ચક્ખામિ, સે
અપ્પં વા બહું વા અણું વા થૂલં વા, ચિત્તમંતં વા
અચિત્તમંતં વા, નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણિજ્જા,
નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણાવિજ્જા, પરિગ્ગહં
પરિગિણ્ણંતેવિ અન્ને ન સમણુજ્જણામિ,
જાવજ્જવાએ તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ
કાએણં ન કરેમિ, ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન
સમણુજ્જણામિ, તસ્સ ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ
ગરિહામિ અપ્પાણં વોસિરામિ સે પરિગ્ગહે
યઉવ્વિહે પન્નત્તે. તં જહા દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ
ભાવઓ દવ્વઓ ણં પરિગ્ગહે સચિત્તાચિત્તમીસેસુ
દવ્વેસુ ખિત્તઓ ણં પરિગ્ગહે સવ્વલોએ કાલઓ ણં
પરિગ્ગહે દિઆ વા રાઓ વા ભાવઓ ણં પરિગ્ગહે
અપ્પગ્ધે વા મહગ્ધે વા, રાગેણ વા દોસેણ વા જં
મએ ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નતાસ્સ
અહિંસાલક્ખણસ્સ સચ્ચાહિટ્ઠિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ
ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણ-સોવન્નિઅસ્સ

ઉવસમપભવસ્સ નવબંભયેરગુત્તસ્સ અપય-
 માણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ
 નિરગ્ગિ-સરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ
 ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિ-
 લક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ
 અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણ-
 ગમણપજજવસાણફલસ્સ પુત્તિં અન્નાણયાએ
 અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં
 અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસપડિબદ્ધયાએ
 બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિડુયાએ
 તિગારવગરુ(અ)યાએ ચઉક્કસાઓ-વગએણં
 પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્નભારિયાએ સાયાસુક્ખ-
 મણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા
 ભવગ્ગહણેસુ, પરિગ્ગહો ગહિઓ વા ગાહાવિઓ
 વા ઘિપ્પંતો વા પરેહિં સમણુન્નાઓ, તં નિંદામિ,
 ગરિહામિ, તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં
 અઈર્થં નિંદામિ પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં
 પચ્ચક્ખામિ સવ્વં પરિગ્ગહં, જીવજજીવાએ
 અણિસ્સિઓ હં નેવ સયં પરિગ્ગહં પરિગિણ્ણિહજ્જા,

નેવન્નેહિં પરિગ્ગહં પરિગિણહાવિજજા, પરિગ્ગહં
 પરિ-ગિણહંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજજા(ણામિ) તં
 જહા-અરિહંતસક્ખિઅં સિદ્ધસક્ખિઅં સાહુ-
 સક્ખિઅં દેવસક્ખિઅં અપ્પસક્ખિઅં, એવં ભવઠ
 ભિક્ખૂ વા ભિક્ખુણી વા સંજય-વિરય-પડિહય-
 પચ્ચક્ખાયપાવકમ્મે દિઆ વા રાઓ વા, એગઓ
 વા પરિસાગઓ વા સુત્તે વા જાગરમાણે વા, એસ
 ખલુ પરિગ્ગહસ્સ વેરમણે હિએ સુહે ખમે
 નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં
 પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં
 સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજૂરણયાએ અતિપ્પણયાએ અપીડ-ણયાએ
 અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે મહા-
 ગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને
 પરમરિસિદ્દેસિએ પસત્થે તં દુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ
 સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજત્તાણં
 વિહરામિ, પંચમે ભંતે ! મહવ્વએ ઉવટ્ઠિઓ મિ
 સવ્વાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણં. ૫

અહાવરે છટ્ટે ભંતે ! વએ રાઈભોઅણાઓ
 વેરમણં, સવ્વં ભંતે ! રાઈભોઅણં પચ્ચક્ખામિ, સે
 અસણં વા પાણં વા ખાઈમં વા સાઈમં વા નેવ સયં
 રાઈ ભુંજિજજા, નેવન્નેહિં રાઈ ભુજાવિજજા, રાઈ
 ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણામિ, જાવજજીવાએ
 તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં ન કરેમિ,
 ન કારવેમિ, કરંતં પિ અન્નં ન સમણુજાણામિ, તસ્સ
 ભંતે ! પડિક્કમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અપ્પાણં
 વોસિરામિ, સે રાઈભોઅણે ચઉવ્વિહે પન્નત્તે, તં
 જહા દવ્વઓ ખિત્તઓ કાલઓ ભાવઓ, દવ્વઓ ણં
 રાઈભોઅણે અસણે વા પાણે વા ખાઈમે વા સાઈમે
 વા, ખિત્તઓ ણં રાઈભોઅણે સમયખિત્તે, કાલઓ ણં
 રાઈભોઅણે દિઆ વા રાઓ વા, ભાવઓ ણં
 રાઈભોઅણે તિત્તે વા કડુએ વા કસાએ વા અંબિલે
 વા મહુરે વા લવણે વા રાગેણ વા દોસેણ વા, જં મએ
 ઈમસ્સ ધમ્મસ્સ કેવલિપન્નતાસ્સ અહિંસા-
 લક્ખણસ્સ સચ્ચાહિક્કિઅસ્સ વિણયમૂલસ્સ
 ખંતિપ્પહાણસ્સ અહિરણ્ણ-સોવન્નિઅસ્સ
 ઉવસમપભવસ્સ નવખંભયેરગુતાસ્સ અપય-

માણસ્સ ભિક્ખાવિત્તિ(અ)સ્સ કુક્ખીસંબલસ્સ
 નિરગ્ગિ-સરણસ્સ સંપક્ખાલિઅસ્સ ચત્તદોસસ્સ
 ગુણગ્ગાહિઅસ્સ નિવ્વિઆરસ્સ નિવ્વિત્તિ-
 લક્ખણસ્સ પંચમહવ્વયજુત્તસ્સ અસંનિહિસંચયસ્સ
 અવિસંવાઈઅસ્સ સંસારપારગામિઅસ્સ નિવ્વાણ-
 ગમણપજ્જવસાણફલસ્સ પુત્તિં અન્નાણયાએ
 અસવણયાએ અબોહિ(આ)એ અણભિગમેણં
 અભિગમેણ વા પમાએણં રાગદોસ પડિબદ્ધયાએ
 બાલયાએ મોહયાએ મંદયાએ કિંકયાએ
 તિગારવગરુ(અ)યાએ ચઉક્કસાઓવ-ગએણં
 પંચિંદિઓવસટ્ટેણં પડુપ્પન્નભારિઆએ સાયાસુક્ખ-
 મણુપાલયંતેણં ઈહં વા ભવે, અન્નેસુ વા
 ભવગ્ગહણેસુ, રાઈભોઅણં ભુતં વા, ભુંજાવિઅં વા,
 ભુંજંતં વા પરેહિં સમણુન્નાયં, તં નિંદામિ ગરિહામિ
 તિવિહં તિવિહેણં મણેણં વાયાએ કાએણં, અઈઅં
 નિંદામિ, પડુપ્પન્નં સંવરેમિ, અણાગયં પરચ્ચક્ખામિ
 સવ્વં રાઈભોઅણં, જાવજ્જવાએ અણિસ્સિઓ હં
 નેવ સયં રાઈ ભુંજિજ્જા, નેવન્નેહિં રાઈ ભુંજાવિજ્જા
 રાઈ ભુંજંતે વિ અન્ને ન સમણુજાણિજ્જા (ણામિ) તં

જહા-અરિહંતસક્ષિખઅં સિદ્ધસક્ષિખઅં સાહુ-
 સક્ષિખઅં દેવસક્ષિખઅં અપસક્ષિખઅં, એવં ભવઈ
 ભિક્ષૂ વા ભિક્ષુણી વા સંજય-વિરય-
 પડિહયપચ્ચક્ષાય પાવ-કમ્મે દિઆ વા રાઓ વા,
 એગઓ વા પરિસાગઓ વા, સુત્તે વા જાગરમાણે
 વા, એસ ખલુ રાઈભોઅણસ્સ વેરમણે હિએ સુહે
 ખમે નિસ્સેસિએ આણુગામિએ પારગામિએ સવ્વેસિં
 પાણાણં સવ્વેસિં ભૂઆણં સવ્વેસિં જીવાણં સવ્વેસિં
 સત્તાણં અદુક્ખણયાએ અસોઅણયાએ
 અજૂરણયાએ અતિપ્પણ-યાએ અપીડણયાએ
 અપરિઆવણયાએ અણુદ્દવણયાએ મહત્થે
 મહાગુણે મહાણુભાવે મહાપુરિસાણુચિન્ને પરમ-
 રિસિદ્દેસિએ પસત્થે, તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મ-
 ક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તા-
 રણાએ તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજત્તા ણં વિહરામિ છટ્ટે
 ભંતે ! વએ ઉવટ્ઠિઓમિ સવ્વાઓ રાઈભોઅણાઓ
 વેરમણં, ૬

ઈચ્ચેઈઆઈ પંચમહવ્વયાઈ રાઈભોઅણ-
 વેરમણાછટ્ટાઈ અત્તહિ-અટ્ટયાએ ઉવસંપજિજત્તાણં

વિહારામિ.

અપ્પસત્થા ય જે જોગા, પરિણામા ય દારુણા,
પાણાઈવાયસ્સ વેરમણો એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૧
તિવ્વરાગા ય જા ભાસા, તિવ્વદોસા તહેવ ય,
મુસાવાયસ્સ વેરમણો, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૨
ઉગ્ગહં સિ અજાઈતા, અવિદિન્ને ય ઉગ્ગહે,
અદિન્નાદાણસ્સ વેરમણો, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૩
સદ્દદા રૂવા રસા ગંધા-ફાસાણં પવિયારણા,
મેહુણસ્સ વેરમણો એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૪
ઈચ્છા મુચ્છા ય ગેહી ય, કંખા લોભે ય દારુણો,
પરિગ્ગહસ્સ વેરમણો, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૫
અઈમત્તે અ આહારે, સૂરખિત્તંમિ સંકિએ,
રાઈભોઅણસ્સ વેરમણો, એસ વુત્તે અઈક્કમે. ૬
દંસણનાણયરિત્તે અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
પઠમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઈવાયાઓ. ૭
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ. ૮
દંસણનાણયરિત્તે, અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
તઈઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ. ૯

દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
 ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ. ૧૦
 દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
 પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ. ૧૧
 દંસણનાણચરિત્તે, અવિરાહિતા ઠિઓ સમણધમ્મે,
 છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઈભોઅણાઓ. ૧૨
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 પઠમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પાણાઈવાયાઓ. ૧૩
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 બીઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મુસાવાયાઓ. ૧૪
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 તઈઅં વયમણુરક્ખે, વિરયામો અદિન્નાદાણાઓ. ૧૫
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 ચઉત્થં વયમણુરક્ખે, વિરયામો મેહુણાઓ. ૧૬
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 પંચમં વયમણુરક્ખે, વિરયામો પરિગ્ગહાઓ. ૧૭
 આલયવિહારસમિઓ, જુત્તો ગુત્તો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 છટ્ઠં વયમણુરક્ખે, વિરયામો રાઈભોઅણાઓ. ૧૮

આલયવિહારસમિઓ, જુતો ગુતો ઠિઓ સમણધમ્મે,
 તિવિહેણ અપ્પમતો રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૧૯
 સાવજજજોગમેગં, મિચ્છતં એગમેવ અન્નાણં,
 પરિવજજંતો ગુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૦
 અણવજજજોગમેગં, સમ્મતં એગમેવ નાણં તુ,
 ઉવસંપન્નો જુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૧
 દો ચેવ રાગદોસે, દુન્નિ ય ઝાણાઈ અટ્ટરૂદ્દાઈ,
 પરિવજજંતો ગુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૨
 દુવિહં ચરિત્તધમ્મં, દુન્નિ ય ઝાણાઈ ધમ્મસુક્કાઈ,
 ઉવસંપન્નો જુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૩
 કિણ્ણા નીલા કાઊ, તિન્નિ ય લેસાઓ અપ્પસત્થાઓ,
 પરિવજજંતો ગુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૪
 તેઊ પમ્હા સુક્કા, તિન્નિ ય લેસાઓ સુપ્પસત્થાઓ,
 ઉવસંપન્નો જુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૫
 મણસા મણસચ્ચવિઊ, વાયાસચ્ચેણ કરણસચ્ચેણ,
 તિવિહેણ વિ સચ્ચવિઓ, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૬
 ચત્તારિ ય દુહસિજજા, ચઉરો સન્ના તહા કસાયા ય,
 પરિવજજંતો ગુતો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૭

ચતારિ ય સુહસિજ્જા, ચઉવ્વિહં સંવરં સમાહિં ચ,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૮
 પંચેવ ય કામગુણે, પંચેવ ય અણુવે મહાદોસે,
 પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૨૯
 પંચિંદિયસંવરણં તહેવ પંચવિહમેવ સજ્જાયં,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૦
 છજ્જીવનિકાયવહં છપ્પિય ભાસાઉ અપ્પસત્થાઓ,
 પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૧
 છવ્વિહમહિંભતરયં બજ્જં પિ ય છવ્વિહં તવોકમ્મં,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૨
 સત્ત ય ભયઠાણાઈ, સત્તવિહં ચેવ નાણવિબ્ભંગં,
 પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૩
 પિંડેસણ પાણેસણ, ઉગ્ગહ સત્તિક્કયા મહજ્જયણા,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૪
 અદ્દ ય મયઠાણાઈ, અદ્દ ય કમ્માઈ તેસિં બંધં ચ,
 પરિવજ્જંતો ગુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૫
 અદ્દ ય પવયણમાયા, દિટ્ઠા અદ્દવિહનિદ્ધિઅદ્દેહિં,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ખામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૬

નવ પાવનિઆણાઈ, સંસારત્યા ય નવવિહા જીવા,
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૭
 નવ બંભયેરગુત્તો, દુનવવિહં બંભયેરપરિસુદ્ધં,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૮
 ઉવધાયં ચ દસવિહં, અસંવરં તહ ય સંકિલેસં ચ,
 પરિવજજંતો ગુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૩૯
 સચ્ચસમાહિટ્ટાણા, દસ ચેવ દસાઓ સમણધમ્મં ચ,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૦
 આસાયણં ચ સવ્વં, તિગુણં ઈક્કારસં વિવજજંતો,
 ઉવસંપન્નો જુત્તો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૧
 એવં તિદંડવિરઓ, તિગરણસુદ્ધો તિસલ્લનીસલ્લો,
 તિવિહેણ પડિક્કંતો, રક્ષામિ મહવ્વએ પંચ. ૪૨

ઈચ્ચેઈઅં મહવ્વય-ઉચ્ચારણં થિરત્તં
 સલ્લુદ્ધરણં ધિઈબલં વવસાઓ સાહણદ્ધો
 પાવનિવારણં નિકાયણા ભાવવિસોહી પડાગાહરણં
 નિજજૂહણારાહણા ગુણાણં સંવરજોગો પસત્થ-
 જઝાણોવઉત્તયા જુત્તયા ય નાણે પરમદ્ધો ઉત્તમદ્ધો,
 એસ ખલુ તિત્થંકરેહિં રઈરાગદોસમહણેહિં દેસિઓ
 પવયણસ્સ સારો છજજીવનિકાયસંજમં ઉવએસિઅં

તેલુક્કસક્કયં ઠાણં અબ્ભુવગયા. નમોત્થુ તે સિદ્ધ
 બુદ્ધ મુત્ત નિરય નિસ્સંગ માણમૂરણ ગુણરયણસાય-
 રમણંતમપ્પમેઅ, નમોત્થુ તે મહર્મહાવીર-
 વદ્ધમાણસામિસ્સ, નમોત્થુ તે અરહઓ, નમોત્થુ તે
 ભગવઓ ત્તિ કટ્ટુ, એસા ખલુ મહવ્વયઉચ્ચારણા
 કયા, ઈચ્છામો. સુત્તકિતાણં કાઉં, નમો તેસિં
 ખમાસમણાણં જેહિં ઈમં વાઈઅં છવ્વિહમાવસ્સયં
 ભગવંતં, તં જહા સામાઈઅં ૧, ચઉવીસત્થઓ ૨,
 વંદણયં ૩, પડિક્કમણં ૪, કાઉસ્સગ્ગો ૫,
 પચ્ચક્ખાણં ૬, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ છવ્વિહે
 આવસ્સએ ભગવંતે સસુત્તે સઅત્થે સગંથે
 સનિજ્જુત્તિએ સસંગહણિએ જે ગુણા વા ભાવા વા
 અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પણ્ણત્તા વા પડ્ડવિઆ વા, તે
 ભાવે સદ્દહામો પત્તિયામો રોએમો ફાસેમો પાલેમો
 અણુપાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં
 રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં,
 અંતોપક્ખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં
 પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ
 કમ્મક્ખયાએ મોક્ખયાએ બોહિલાભાએ

સંસારતારણાએ તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજતા ણં
 વિહરામિ અંતોપક્ખસ્સ જં ન વાઈઅં, ન પઢિઅં, ન
 પરિઅટ્ઠિઅં, ન પુચ્છિઅં, નાણુપેહિઅં,
 નાણુપાલિઅં, સંતે બલે, સંતે વીરિએ સંતે
 પુરિસકારપરક્કમે, તસ્સ આલોએમો પડિક્ક-મામો
 નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ
 અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિતં
 પડિવજ્જામો, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં, જેહિં ઈમં વાઈઅં
 અંગ-બાહિરં ઉક્કાલિઅં ભગવંતં તં જહા, દસવે-
 આલિઅં ૧, કપ્પિઆકપ્પિઅં ૨, ચુલ્લકપ્પસુઅં ૩,
 મહાકપ્પસુઅં, ૪ ઓવાઈઅં ૫, રાયપ્પસેણિઅં ૬,
 જીવાભિગમો ૭, પણ્ણ-વણા ૮, મહાપણ્ણવણા ૯,
 નંદી ૧૦, અણુઓગદારાઈ ૧૧, દેવિંદત્થઓ ૧૨,
 તંદુલવેઆલિઅં ૧૩, ચંદાવિજ્જયં ૧૪, પમાયપ્પ-
 માયં ૧૫, પોરિસિમંડલં ૧૬, મંડલપ્પ-વેસો ૧૭,
 ગણિવિજ્જા ૧૮, વિજ્જાયરણ-વિણિચ્છઓ ૧૯,
 ઝાણવિભત્તી ૨૦, મરણવિભત્તી ૨૧, આયવિસોહિ
 ૨૨, સંલેહણાસુઅં ૨૩, વીયરાયસુઅં ૨૪,

વિહારકપ્પો ૨૫, ચરણવિહી ૨૬, આઉર-
 પચ્ચક્રખાણં ૨૭, મહાપચ્ચક્રખાણં ૨૮, સવ્વેહિં પિ
 એઅમ્મિ અંગબાહિરે ઉક્કાલિએ ભગવંતે સસુત્તે
 સઅત્થે સગંથે સનિજ્જુત્તિએ સસંગહણિએ જે ગુણા
 વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નતા વા
 પરુવિઆ વા, તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો
 રોએમો ફાસેમો પાલેમો અણુ-પાલેમો, તે ભાવે
 સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોઅંતેહિં ફાસંતેહિં
 પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં અંતોપકખસ્સ જં વાઈઅં
 પઢિઅં પરિઅટ્ઠિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં
 અણુપાલિઅં તં દુકખકખયાએ કમ્મકખયાએ
 મુકખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ ત્તિ કટ્ટુ
 ઉવસંપજિજ્જતાણં વિહારમિ, અંતોપકખસ્સ જં ન
 વાઈઅં, ન પઢિઅં, ન પરિઅટ્ઠિઅં, ન પુચ્છિઅં,
 નાણુપેહિઅં, નાણુ-પાલિઅં, સંતે બલે, સંતે વીરિએ,
 સંતે પુરિસકારપરક્કમે, તસ્સ આલોએમો
 પડિક્કમામો નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો
 અકરણયાએ અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મ
 પાયચ્છિત્તં પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઈમં વાઈઅં
 અંગ-બાહિરં કાલિઅં ભગવંતં તં જહા-
 ઉત્તરજઝયણાઈ ૧, દસાઓ ૨, કપ્પો ૩, વવહારો
 ૪, ઈસિભાસિઆઈ ૫, નિસીહં ૬, મહાનિસીહં ૭,
 જંબૂદ્દીવપન્નત્તી ૮, સૂર-પન્નત્તી ૯, ચંદપન્નત્તી
 ૧૦, દીવસાગરપન્નત્તી ૧૧, ખુડિયાવિમાણપ-
 વિભત્તી ૧૨, મહલ્લિઆવિમાણપવિભત્તી ૧૩,
 અંગયૂલિઆએ ૧૪, વગ્ગયૂલિઆએ ૧૫, વિવાહ-
 યૂલિઆએ ૧૬, અરુણોવવાએ ૧૭, વરુણોવવાએ
 ૧૮, ગરુલોવવાએ ૧૯, (ધરણોવવાએ)
 વેસમણોવવાએ ૨૦ વેલંધરોવવાએ ૨૧, દેવિંદોવ-
 વાએ ૨૨, ઉટ્ટાણસુએ ૨૩, સમુટ્ટાણસુએ ૨૪,
 નાગપરિઆવલિઆણં ૨૫, નિરિયા-વલિઆણં ૨૬,
 કપ્પિઆણં ૨૭, કપ્પવડિંસયાણં ૨૮, પુષ્કિઆણં
 ૨૯, પુષ્કયૂલિઆણં ૩૦, (વણિહઆણં) વણિહ-
 દસાણં ૩૧, આસીવિસભાવણાણં ૩૨,
 દિટ્ઠિવિસભાવણાણં ૩૩, ચારણ(સુમિણ)ભાવણાણં
 ૩૪, મહાસુમિણ-ભાવણાણં ૩૫, તેઅગ્ગિ-
 નિસગ્ગાણં ૩૬, સવ્વેહિં પિ એઅમ્મિ અંગબાહિરે

કાલિએ ભગવંતે સસુતે સઅત્યે સગંથે સનિજજુતિએ
 સસંગહણિએ જે ગુણા વા ભાવા વા અરિ-હંતેહિં
 ભગવંતેહિં પન્નતા વા પરવિઆ વા, તે ભાવે સદ્દ-
 હામો પત્તિઆમો રોએમો ફાસેમો પાલેમો
 અણુપાલેમો તે ભાવે સદ્દહંતેહિં પત્તિઅંતેહિં રોયંતેહિં
 ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુ-પાલંતેહિં અંતોપક્ષસ્સ જં
 વાઈઅં પઢિઅં પરિઅટ્ટિઅં પુચ્છિઅં અણુપેહિઅં
 અણુપાલિઅં, તં દુક્ખક્ષયયાએ કમ્મક્ષયયાએ
 મુક્ષયયાએ બોહિલા-ભાએ સંસારુતારણાએ તિ કટ્ટુ
 ઉવસંપજિજ્જતાણં વિહરામિ અંતોપક્ષસ્સ જં ન
 વાઈઅં ન પઢિઅં ન પરિઅટ્ટિઅં ન પુચ્છિઅં
 નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં, સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે
 પુરિસકારપરક્કમે તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો
 નિંદામો ગરિહામો વિઉટ્ટેમો વિસોહેમો અકરણયાએ
 અબ્ભુટ્ટેમો અહારિહં તવોકમ્મં પાયચ્છિત્તં
 પડિવજ્જામો તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઈમં વાઈઅં
 દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં, તં જહા-આયારો ૧,
 સૂઅગડો ૨, ઠાણં ૩, સમવાઓ ૪, વિવાહપન્નત્તી,

૫, નાયાધમ્મકહાઓ ૬, ઉવાસગદસાઓ ૭,
 અંતગડદસાઓ ૮, અણુતરોવવાઈ-અદસાઓ ૯,
 પણ્હાવાગરણં ૧૦, વિવાગસુઅં ૧૧, દિઢિવાઓ ૧૨,
 સવ્વેહિં પિ એઅંમિ દુવાલસંગે ગણિપિડગે ભગવંતે
 સસુત્તે સઅત્થે સગંથે સનિજજુત્તિએ સસંગહણીએ જે
 ગુણા વા ભાવા વા અરિહંતેહિં ભગવંતેહિં પન્નતા વા
 પડુવિઆ વા, તે ભાવે સદ્દહામો પત્તિઆમો રોએમો
 ફાસેમો પાલેમો અણુપાલેમો, તે ભાવે સદ્દહંતેહિં
 પત્તિઅંતેહિં રોયતેહિં ફાસંતેહિં પાલંતેહિં અણુપાલંતેહિં
 અંતોપક્ખસ્સ જં વાઈઅં પઢિઅં પરિઅઢિઅં પુચ્છિઅં
 અણુપેહિઅં અણુપાલિઅં તં દુક્ખક્ખયાએ કમ્મ-
 ક્ખયાએ મુક્ખયાએ બોહિલાભાએ સંસારુત્તારણાએ
 ત્તિ કટ્ટુ ઉવસંપજિજતાણં વિહરામિ. અંતોપક્ખસ્સ જં,
 ન વાઈઅં ન પઢિઅં ન પરિઅઢિઅં ન પુચ્છિઅં
 નાણુપેહિઅં નાણુપાલિઅં, સંતે બલે સંતે વીરિએ સંતે
 પુરિસકારપરક્કમે, તસ્સ આલોએમો પડિક્કમામો
 નિંદામો ગરિહામો વિઉદ્દેમો વિસોહેમો અકરણયાએ
 અબ્ભુદ્દેમો અહારિહં તવો કમ્મં પાયચ્છિત્તં
 પડિવજજામો તસ્સ મિચ્છા દુક્કડં.

નમો તેસિં ખમાસમણાણં જેહિં ઇમં વાઈઅં
 દુવાલસંગં ગણિપિડગં ભગવંતં તં જહા સમ્મં
 કાએણં ફાસંતિ પાલંતિ પૂરંતિ તીરંતિ કિટંતિ સમ્મં
 આણાએ આરાહંતિ, અહં ચ નારાહેમિ, તસ્સ
 મિચ્છા મિ દુક્કડં. ૮

સુઅદેવયા ભગવઈ, નાણાવરણીઅકમ્મસંઘાયં,
 તેસિં ખવેઉ સયયં, જેસિં સુઅસાયરે ભત્તી. ૧

૧૧. શ્રી પાક્ષિકખામણા.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! પિઅં ચ મે જં ભે,
 હટ્ટાણં તુટ્ટાણં અપ્પાયંકાણં, અભગ્ગજોગાણં,
 સુસીલાણં, સુવ્વયાણં, સાયરિયઉવજજાયાણં,
 નાણેણં દંસણેણં, ચરિત્તેણં, તવસા અપ્પાણં
 ભાવેમાણાણં, બહુસુભેણ ભે દિવસો પોસહો પક્ખો
 વઈક્કંતો, અન્નો ય ભે કલ્લાણેણં પજ્જુવટ્ઠિઓ,
 સિરસા મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૧ (ગુરુવાક્યમ્)
 તુબ્ભેહિં સમં.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! પુલ્લિં ચેઈઆઈ
 વંદિતા, નમંસિતા, તુબ્ભણ્ણં પાયમૂલે વિહરમાણેણં,
 જે કેઈ બહુદેવસિયા સાહુણો દિટ્ઠા સમાણા વા

વસમાણા વા ગામાણુગામં દુર્ઝજમાણા વા,
 રાઈણિયા સંપુચ્છંતિ, ઓમરાઈણિયા વંદંતિ.
 અજજયા વંદંતિ, અજિજયાઓ વંદંતિ, સાવયા
 વંદંતિ, સાવિયાઓ વંદંતિ, અહં પિ નિસ્સલ્લો
 નિક્કસાઓ ત્તિ કટ્ટુ સિરસા મણસા મત્થએણ
 વંદામિ. ૨ (ગુરુવાક્યમ્) અહમવિ વંદાવેમિ
 ચેઈઆઈ.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! ઉવટ્ઠિઓ હં,
 (અબ્ભુટ્ઠિઓહં) તુબ્ભણહં, સંતિઅં, અહાકપ્પં વા,
 વત્થં વા, પડિગ્ગહં વા, કંબલં વા, પાયપુચ્છણં વા
 (રયહરણં વા) અક્ખરં વા પયં વા ગાહં વા, સિલોગં
 વા, (સિલોગદ્ધં વા) અટ્ઠં વા, હેઉં વા, પસિણં વા,
 વાગરણં વા, તુબ્ભેહિં ચિઅત્તેણં દિન્નં, મએ
 અવિણએણ પડિચ્છિઅં, તસ્સ મિચ્છા મિ દુક્કડં. ૩
 (ગુરુવાક્યમ્) આયરિયસંતિઅં.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો ! અહમપુવ્વાઈ, કયાઈ
 ચ મે, કિઈકમ્માઈ, આયારમંતરે, વિણયમંતરે,
 સેહિઓ સેહાવિઓ, સંગહિઓ, ઉવગ્ગહિઓ,
 સારિઓ, વારિઓ, ચોઈઓ, પડિચોઈઓ, ચિઅત્તા

મે પડિયોયણા, (અબ્ભુટ્ટિ-ઓ હં) ઉવટ્ટિઓ હં,
 તુબ્ભણ્હં તવતેયસિરીએ, ઈમાઓ ચાઉરંતસંસાર-
 કંતારાઓ, સાહટ્ટુ નિત્થરિસ્સામિ ત્તિ કટ્ટુ સિરસા
 મણસા મત્થએણ વંદામિ. ૪ (ગુરુવાક્યમ્)
 નિત્થારગપારગા હોહ.

**સાધુને દૈવસિક અને રાત્રિ પ્રતિક્રમણમાં
 અતિયારની આઠ ગાથાને સ્થાનકે
 ગણવાની અર્થ સહિત એક ગાથા.**

સયણાસણન્નપાણે, ચેઈય જઈ સિજ્જ કાય ઉચ્ચારે,
 સમિઈ ભાવણા ગુત્તી, વિતહાયરણે ય અઈયારો. ૧

અર્થ: શયન એટલે સંતારાદિ, આસન એટલે
 પીઠકાદિ, અને અન્નપાણે એટલે આહાર-પાણી.
 આટલું અવિધિએ ગ્રહણ કરવાથી, ચૈત્ય એટલે
 અવિધિએ દેરાસરજીને અથવા પ્રતિમાજીને વંદનાદિ
 કરવાથી, યતિ એટલે મુનિઓનો રીતિ પ્રમાણે વિનય
 ન કરવાથી, શય્યા એટલે વસતિની અવિધિએ
 પ્રમાર્જના વગેરે કરવાથી, કાય એટલે લઘુનીતિ,
 ઉચ્ચાર એટલે વડીનીતિ, આ બન્નેનું અસ્થંડિલે
 અથવા અપ્રતિલેખિત સ્થંડિલે વ્યુત્સર્જન કરવાથી,

પાંચ સમિતિ, બાર ભાવના, ત્રણ ગુપ્તિ વગેરેનું અવિધિએ સેવન કરવાથી અથવા સેવન નહીં કરવાથી, ઈત્યાદિ ક્રિયામાં વિતથ આચરણ થવાથી અતિચાર લાગ્યા હોય તે.

આ ગાથા ગણતાં તેમાં કહેલ બાબતો સંબંધી જે કાંઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે સાધુએ સંભારીને યાદ કરવા. સામાન્ય સાધુ કરતાં ગુરુને (આચાર્યને) અલ્પ વ્યાપાર હોવાથી ગુરુએ બે વાર આ ગાથા અર્થ સાથે વિચારવી. સાધુઓએ ત્રણ વાર આ ગાથા ગણવી.

૯. પચ્ચક્ખાણ પારવાનો વિધિ

ખમાસમણ દઈ, ઈરિયાવહી પડિક્કમી, ખમાસમણ દઈ ઈચ્છા. ચૈત્યવંદન કરું ? ઈચ્છું. કહી જગચિંતામણીનું ચૈત્યવંદન જયવીયરાય સંપૂર્ણ પર્યંત કરવું. (સ્તવનના સ્થાને ઉવસગ્ગહરં કહેવું) પછી ખમાસમણ દઈ ઈચ્છા. સજ્જાય કરું ? ઈચ્છું. કહી એક નવકાર ગણી “ધમ્મો મંગલમુક્કિટ્ટં” સજ્જાય કહેવી. પછી ખમાસમણ દઈ ઈચ્છા. મુહપત્તિ પડિલેહવી. પછી ખમા. ઈચ્છા. પચ્ચક્ખાણ પારું ?

‘યથાશક્તિ’ ખમા. ઈચ્છા. પચ્ચક્ખાણ પાર્યુ ‘તહત્તિ’ કહી જમણો હાથ મુઠી વાળી, ઓઘા ઉપર સ્થાપી એક નવકાર ગણી, આયંબિલ પર્યંતના પચ્ચક્ખાણ નીચે પ્રમાણે કહીને પારવાં.

“ઉગ્ગએ સૂરે નમુક્કારસહિઅં પોરિસિં સાહપોરિસિં સૂરે ઉગ્ગએ પુરિમુહ્મુહ્સહિઅં પચ્ચક્ખાણ ક્યું ચઉવિહાર, આયંબિલ, નીવી, એકાસણું, બેઆસણું, પચ્ચક્ખાણ ક્યું તિવિહાર, પચ્ચક્ખાણ ફાસિઅં, પાલિઅં સોહિઅં, તિરિઅં, કિટ્ઠિઅં, આરાહિઅં જં ચ ન આરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કંડં.”

(આમાંનું જે પચ્ચક્ખાણ ક્યું હોય ત્યાં સુધી બોલવું, આગળના પચ્ચક્ખાણ ન બોલવાં.) તિવિહાર ઉપવાસવાળાએ નીચે પ્રમાણે કહેવું.

“સૂરે ઉગ્ગએ ઉપવાસ કર્યો તિવિહાર, પોરિસિ સાહપોરિસિ પુરિમુહ્મુહ્સહિઅં પચ્ચક્ખાણ ક્યું પાણહાર, પચ્ચક્ખાણ ફાસિઅં પાલિઅં, સોહિઅં, તિરિઅં, કિટ્ઠિઅં, આરાહિઅં જં ચ ન આરાહિઅં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કંડં.”

(આમાં પણ પોરિસિ વગેરે પચ્ચકખાણના નામ જ્યાં સુધીને માટે તિવિહાર ઉપવાસ કર્યો ત્યાં સુધીના લેવા.) (દસ વૈકાલિક સૂત્રની ૧૭ ગાથા ગણવી)
 ધમ્મો મંગલમુક્કિદં, અહિંસા સંજમો તવો;
 દેવા વિ તં નમંસંતિ, જસ્સ ધમ્મે સયા મણો. ૧
 જહા દુમસ્સ પુર્ફેસુ, ભમરો આવિયઈ રસં,
 ણ ય પુર્ફં કિલામેઈ, સો અ પીણેઈ અપ્પયં. ૨
 એમેએ સમણા મુત્તા, જે લોએ સંતિ સાહુણો;
 વિહંગમા વ પુર્ફેસુ, દાણભત્તેસણે રયા. ૩
 વયં ચ વિત્તિં લબ્ભામો, ન ય કોઈ ઉવહમ્મઈ;
 અહાગડેસુ રીયંતે, પુર્ફેસુ ભમરા જહા. ૪
 મહુકારસમા બુદ્ધા, જે ભવંતિ અણિસ્સિયા;
 નાણાપિંડરયા દંતા, તેણ વુચ્ચંતિ સાહુણો તિ બેમિ. ૫

દુમપુર્ફિયનામંઅજ્ઝયણમ્. ૧

કહં નુ કુજ્જા સામણ્ણં, જો કામે ન નિવારએ;
 પએ પએ વિસીઅંતો, સંપકપ્પસ્સ વસં ગઓ. ૬
 વત્થગંધમલંકારં, ઈત્થીઓ સયણાણિ ય;
 અચ્છંદા જે ન ભુંજંતિ, ન સે ચાઈ તિ વુચ્ચઈ. ૭

જે અ કંતે પિએ ભોએ, લદ્દે વિપિટ્ટિકુવ્વઈ;
સાહીણે ચયઈ ભોએ, સે હુ ચાઈ તિ વુચ્ચઈ. ૮
સમાઈ પેહાઈ પરિવ્વયંતો,

સિઆ મણો નિસ્સરઈ બહિદ્દા;

ન સા મહં નોવિ અહં પિ તીસે,
ઈચ્ચેવ તાઓ વિણઈજજ રાગં. ૯

આયાવયાહિ, ચય સોગમલ્લં,
કામે કમાહી, કમિઅં ખુ દુક્ખં;
છિંદાહિ દોસં, વિણઈજજ રાગં,
એવં સુહી હોહિસિ સંપરાએ. ૧૦

પક્ખંદે જલિઅં જોઈ, ધૂમકેઉં દુરાસયં;
નેચ્છંતિ વંતયં ભોતું, કુલે જાયા અગંધણો. ૧૧

ધિરત્થુ તેડજસોકામી, જો તં જીવિયકારણા;
વંતં ઈચ્છસિ આવેઉં, સેયં તે મરણં ભવે. ૧૨

અહં ચ ભોગરાયસ્સ, તં ચ સિ અંધગવણ્ણિણો;
મા કુલે ગંધણા હોમો, સંજમં નિહુઓ ચર. ૧૩

જઈ તં કાહિસિ ભાવં, જા જા દિચ્છસિ નારીઓ;
વાયાવિહુવ્વ હડો, અટ્ટિઅપ્પા ભવિસ્સસિ. ૧૪

તીસે સો વયણં સોચ્યા, સંજયાઈ સુભાસિયં;
 અંકુસેણ જહા નાગો, ધમ્મે સંપડિવાઈઓ. ૧૫
 એવં કરંતિ સંબુદ્ધા, પંડિયા પવિઅક્રખણા;
 વિણિઅટ્ટંતિ ભોગેસુ, જહા સે પુરિસુત્તમો તિ બેમિ. ૧૬
 (સામન્નપુલ્લિયજ્ઞયણમ્ ૨.)

સંજમે સુઠ્ઠિઅપ્પાણં, વિપ્પમુક્કાણ તાઈણં;
 તેસિમેઅમણાઈન્નં, નિગ્ગંથાણં મહેસિણં. ૧૭

૯. ગોચરી આલોવવાની વિધિ

ઉપર જણાવેલા દોષ ટાળી ગોચરી લઈ
 આવી, ત્રણવાર નિસીહિ કહીને ઉપાશ્રયમાં પ્રવેશ
 કરે. ગુરુ સન્મુખ આવી ‘નમો ખમાસમણાણં,
 મત્થએણ વંદામિ’ કહે. પછી પગ મૂકવાની ભૂમિ
 પ્રમાર્જી, ગુરુ અથવા વડીલ સન્મુખ ઊભા રહી,
 ડાબા પગ ઉપર ડાંડો રાખી જમણા હાથમાં મુહપત્તિ
 રાખી, ઊભા-ઊભા ખમાસમણ દઈ આદેશ માગી
 ઈરિયાવહિ. તસ્સ. અત્તત્થ. કહી એક લોગસ્સનો
 કાઉસ્સગ્ગ કરે. કાઉસ્સગ્ગમાં જે ક્રમથી ગોચરીની
 જે જે વસ્તુઓ લીધી હોય તે અને તેમાં લાગેલા દોષ
 સંભારે. પછી ‘નમો અરિહંતાણં’ કહી, કાઉસ્સગ્ગ

પારી ધારી રાખેલા અતિચાર ક્રમ પ્રમાણે ગુરુને કહી બતાવે. પછી ગુરુને આહાર દેખાડે. પછી ગોચરી આલોવે, તે આ પ્રમાણે.

‘પડિક્કમામિ ગોઅરચરિઆએ’થી માંડી મિચ્છામિ દુક્કડં પર્યંત (શ્રમણ સૂત્ર-પગામ સજ્જાયમાં આવે છે તે આલાવો) કહે. પછી તસ્સ ઉત્તરી. અગત્ય. કહી કાઉસ્સગ્ગ કરે. તે કાઉસ્સગ્ગમાં નીચેની ગાથા વિચારે.

અહો જિણેહિ અસાવજ્જા, વિત્તિ સાહૂણ દેસિયા;
મુક્ખસાહણહેઉસ્સ, સાહુદેહસ્સ ધારણા. ૧

અર્થ - મોક્ષ સાધનના હેતુરૂપ એવા સાધુના દેહને ટકાવનારી એવી પાપ રહિત વૃત્તિ (વર્તન) જિનેશ્વરોએ સાધુઓને દેખાડી છે પછી કાઉસ્સગ્ગ પારીને લોગસ્સ કહે.

૧૦. સ્થંડિલશુદ્ધિની વિધિ

‘દૈવસિક પ્રતિક્રમણના પ્રારંભમાં ખમા. ઈરિયાવહિ. તસ્સઉત્તરી અગત્ય. કહી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ ‘ચંદેસુ નિમ્મલયરા.’ સુધી

કરી 'નમો અરિહંતાણં' કહી કાઉસ્સગ્ગ પારી
લોગસ્સ. ખમા. ઈચ્છકારેણ સંદિસહ ભગવન્ !
પચ્ચકમાણ (ન કર્યું હોય તો કરવું, અને કર્યું હોય
તો) કર્યું છેજી એમ કહી ખમા. ઈચ્છા. સંદિ. ભગ.
સ્થંડિલ પડિલેહું ? ઈચ્છં, કહી એકેકી દિશાએ છ-છ
માંડલા કરે તે આ પ્રમાણે-

૧૧. માંડલા

૧. આઘાડે આસન્ને ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૨. આઘાડે આસન્ને પાસવણે અણહિયાસે.
૩. આઘાડે મજ્જે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે.
૪. આઘાડે મજ્જે પાસવણે અણહિયાસે.
૫. આઘાડે દૂરે ઉચ્ચારે પાસવણે અણહિયાસે
૬. આઘાડે દૂરે પાસવણે અણહિયાસે.

બીજા છ માંડલામાં અણહિયાસે ને બદલે
'અહિયાસે' કહેવું. ત્યાર પછી બીજા બાર માંડલામાં
આઘાડે ને બદલે અણાઘાડે કહેવું બાકી ઉપર પ્રમાણે
જ કહેવું, એકંદરે ૨૪ માંડલાં કરવાં.

આઘાડે=આગાઢ કારણે

આસન્ને=નજીકમાં

ઉચ્ચારે=વડીની

પાસવણે=વધુની

અણહિયાસે=સહન

મજાળે = વચ્ચે.

દૂરે = છેડે.

અહિયાસે = સહન થઈ શકે તો.

પછી ઈરિઆવહી પડિક્કમી, ચૈત્યવંદન કરી
દૈવસિકાદિ પ્રતિક્રમણ શરૂ કરે.

રાઈ, દેવસી અને પક્ષ્મીમાં પાંચ કે તેથી વધુ
સાધુ સમુદાય હોય તો ત્રણને ખામવા. શિષ્ય
સમુદાય વધારે હોય તો ચૌમાસીમાં પાંચ સાધુને
સંવત્સરીમાં ૭ સાધુને ખામવા.

૧૧ સંથારા પોરિસિ-વિધિ

રાત્રે એક પહોર રાત્રિ પર્યંત સજ્જાય ધ્યાન
કર્યા પછી સંથારો કરવાને અવસરે ખમા. ઈચ્છા.
સંદિ. ભંગ. 'બહુ પડિપુન્ના પોરિસિ રાઈય સંથારએ
ઠામિ' ઈચ્છં, કહી ચઉક્કસાય. નમુ ત્યુ ઇં. જાવંતિ.
ખમા. જાવંત. નમોડર્હત્. ઉવસગ્ગ-હરં. અને
જયવીયરાય પૂરા કહી ખમા. ઈચ્છા. સંદિ. ભંગ.

સંથારા પોરિસી વિધિ ભૂમિપૂજા મુહપત્તિ પડિલેહું
 ઇચ્છું. કહી મુહપત્તિ પડિલેહીને નિસીહિ-નિસીહિ
 ચિસીહિ નમો ખમાસમાણાં ગોયમાઈણં
 મંદામુણીણં આટલો પોદ, નવકાર તથા કરેમિભંતે-
 એટલુ ત્રણ વારે કહ, પછી નીચેના સૂત્રો બોલવા.
 અણુજાણહ જિદ્દિજજા, અણુજાણહ પરમગુરુ,
 ગુરુગુણરયણેહિં મંડિયસરીરા;
 બહુપડિપુણ્ણા પોરિસિ, રાઈયસંથારએ ઠામિ. ૧
 અણુજાણહ સંથારં, બાહુવહાણેણ વામપાસેણં;
 કુક્કુડિપાયપસારણ, અતરંત પમજજએ ભૂમિં. ૨
 સંકોઈઅ સંડાસા, ઉવટ્ટંતે અ કાયપડિલેહા;
 દવ્વાઈ ઉવઓગં, ઊસાસનિરૂંભણા લોએ. ૩
 જઈ મે હુજજ પમાઓ, ઈમસ્સ દેહસ્સિમાઈ રયણીએ;
 આહારમુવહિદેહં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૪
 ચત્તારિ મંગલં-અરિહંતા મંગલં, સિદ્ધા મંગલં;
 સાહૂ મંગલં, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો મંગલં. ૫
 ચત્તારિલોગુત્તમા-અરિહંતાલોગુત્તમા, સિદ્ધાલોગુત્તમા;
 સાહૂ લોગુત્તમા, કેવલિપન્નત્તો ધમ્મો લોગુત્તમો. ૬

યત્તારિ સરણં પવજજામિ, અરિહંતે સરણં પવજજામિ;
 સિદ્ધે સરણં પવજજામિ, સાહૂ સરણં પવજજામિ.
 કેવલિપન્નતં ધમ્મં સરણં પવજજામિ. ૭
 પાણાઈવાયમલિઅં, યોરિક્કં મેહુણં દવિણમુચ્છં;
 કોહં માણં માયં, લોભં પિજજં તહા દોસં. ૮
 કલહં અબ્ભક્ખાણં, પેસુન્નં રઈઅરઈ સમાઉત્તં;
 પરપરિવાયં માયા, મોસં મિચ્છત્તસલ્લં ચ. ૯
 વોસિરિસુ ઈમાઈ, મુક્ખમગ્ગસંસગ્ગવિગ્ધભૂઆઈ;
 દુગ્ગઈનિબંધણાઈ, અટ્ટારસ પાવઠાણાઈ. ૧૦
 એગોડહં નત્થિ મે કોઈ, નાહમન્નસ્સ કસ્સઈ;
 એવં અદીણમણસો, અપ્પાણમણુસાસઈ. ૧૧
 એગો મે સાસઓ અપ્પા, નાણદંસણસંજુઓ;
 સેસા મે બાહિરા ભાવા, સવ્વે સંજોગલક્ખણા. ૧૨
 સંજોગમૂલા જીવેણ, પત્તા દુક્ખપરંપરા;
 તમ્હા સંજોગસંબંધં, સવ્વં તિવિહેણ વોસિરિઅં. ૧૩
 અરિહંતો મહ દેવો, જાવજજીવં સુસાહુણો ગુરુણો;
 જિણપન્નતં તત્તં, ઈઅ સમ્મતં મએ ગહિઅં. ૧૪
 ખમિઅ ખમાવિઅ, મઈ ખમિહ સવ્વહ જીવનિકાય;
 સિદ્ધહ સાખ આલોયણહ, મુજ્જહ વઈર ન ભાવ. ૧૫

સવ્વે જીવા કમ્મવસ, ચઉદહ રાજ ભમંત;
 તે મે સવ્વ ખમાવિઆ, મુજ્જા વિ તેહ ખમંત.* ૧૬
 જં જં મણેણ બદ્ધં, જં જં વાએણ ભાસિઅં પાવં;
 જં જં કાએણ કયં, મિચ્છા મિ દુક્કડં તસ્સ. ૧૭

તેમાં ચૌદમી ગાથા ત્રણ વાર કહેવી. પછી
 ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી છેલ્લી ત્રણ ગાથા કહેવી.
 ત્યારબાદ નિદ્રા ન આવે ત્યાં સુધી સજ્જાયધ્યાન
 કરે. પછી કુકડાની માફક પગ સંકોચીને સૂવે.

અતિયારોને ચિંતવવાની ગાથા

સયણાસણત્રપાણે ચેઈઅ જઈ સિજ્જ કાય ઉચ્ચારે,
 સમિઈ ભાવણા ગુત્તી વિતહા ચરણે અઈઆરો.

ભાવાર્થ : સંથારો, આસન, આહાર, પાણી,
 ચૈત્ય (દેરાસર) સાધુવસતિ (ઉપાશ્રય), માત્રુ,
 સ્થંડિલ, પાંચ સમિતિ, બાર ભાવના, ત્રણ ગુપ્તિ, આ
 સર્વ વિષયમાં જે જે વિપરીત આચરણ કર્યું હોય તે
 તે અતિયાર જાણવો.

ગૌચરી જતી વળતે બોલવાની ગાથા

ઊસભસ્સ પારણ એ ઈકખુરસો આસી લોગ નાહસ્સ
 સેસાણં પરમત્તં પરમ રસ રસોવમં આસી. ૧

અકબીણ મહાનસી લબ્ધિ સંજુઓ ગોયમં ભયવ જસ્સ
પસાએણ અજજવી, સુસાહુણો સુથિયા ભરહે. ૨

દિવસ સંબંધી અતિયાર

ઠાણો કમણો ચંકમણો આઉટ્ટે, અણાઉટ્ટે
હરિયકાય સંઘટ્ટે બીયકાય સંઘટ્ટે, ત્રસકાય સંઘટ્ટે,
થાવરકાય સંઘટ્ટે, છપ્પઈય સંઘટ્ટે, ઠાણાઓ ઠાણં
સંકામિયા, જીવિયાઓ વવરોવિયા, દેહરે ગૌયરી
બાહિરભૂમિ, માર્ગે જતા આવતા પુરુષ તિર્યંચ તણા
સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ હુઓ હોય, દિવસમાંહિ
ચારવાર સજઝાય, સાતવાર ચૈત્યવંદન ન કીધા,
પડિલેહણા આધી પાછી ભણાવી, અસ્તોવ્યસ્ત કીધી,
આર્ત-રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયા, ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ધ્યાયા
નહિ, ગૌયરીએ ગયા, બેતાલીસ દોષ ઉપજતા જોયા
નહિ, પાંચ દોષ માંડલી તણા સાચવ્યા નહિ, માત્રુ
અવિધિએ લીધું, અણપુંજી જીવાકુલ ભૂમિકાએ
પરઠવ્યું. પરઠવતા અણુજાણહ જસ્સુગહો ન કીધો,
પરઠવ્યા પૂંઠે વાર ત્રણ વોસિરે ન કહ્યો, દેહરા-
ઉપાશ્રયમાંહિ પેસતા-નિસરતા નિસીહિ આવસ્સહિ
કહેવી વિસારી, જિનભવને ચોરાસી આશાતના, ગુરુ

પ્રત્યે તેત્રીશ આશાતના, દિવસ સંબંધી જે કોઈ અતિયાર લાગ્યો હોય તે સવિ હું મન, વચન, કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં.

રાત્રી સંબંધી અતિયાર

સંથારા ઉવટ્ટણકી, પરિયટ્ટણકી, આઉંટ્ટણકી, પસારણકી, છપ્પઈય સંઘટ્ટણકી સંથારે સૂતા હાથ-પગ સંકોચતા, અચક્ષૂ વિષય હુઓ હોય. જું લીખ, માંકડ, ચાંચડ, સંઘટ્ટયા હોય, આહટ્ટ દોહટ્ટ સંકલ્પ વિકલ્પ ચિંતવ્યા હોય, કુસ્વપ્ન લાઘ્યા હોય, પુરુષ રૂપ અભિલાષા ધર્યો હોય. રાત્રી સંબંધી જે કોઈ પાપ દોષ લાગ્યો હોય તે સવિ હુ મન-વચન-કાયાએ કરી મિચ્છામિ દુક્કડં.

ગૌચરી આલોવવાની વિધિ

અહો જિણોહિં અસાવજજા, વિત્તિ સાહુણ દેસિયા, મુક્ખ સાહુણ હેઉસ્સ, સાહુ દેહસ્સ ધારણા.

અર્થ : મોક્ષ સાધનાના હેતુરૂપ એવા સાધુના દેહને ટકાવનારી એવી પાપરહિત વૃત્તિ જિનેશ્વરોએ સાધુઓને દેખાડી છે, તે આશ્ચર્યરૂપ છે.

સાધ્વીજી માટે પાક્ષિક અતિયાર

નાણાંમિ દંસણાંમિ અ, ચરણાંમિ તવંમિ તહ ય વીરયંમિ,
આયરણં આયારો ઈઅ, એસો પંચહા ભણિઓ. ૧

જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર,
તપાચાર, વીર્યાચાર એ પંચવિધ આચારમાંહે અનેરો
જે કોઈ અતિયાર પક્ષ દિવસમાંહિ, સૂક્ષ્મ-બાદર
જાણતા અજાણતા હુઓ હોય તે સવિ હુ મન-વચન-
કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

તત્ર જ્ઞાનાચારે આઠ અતિયાર

કાલે વિણએ બહુમાણે, ઉવહાણે તહ અનિન્હવણે,
વંજણ-અત્ય-તદુભએ, અટ્ટવિહો નાણમાયારો. ૨

જ્ઞાનકાળવેળામાંહિ પઢ્યો, ગુણ્યો, પરાવત્યો
તથા વિનયહીન, બહુમાનહીન, યોગ ઉપધાનહીન
અનેરા કન્હે ભણી અનેરો ગુરુ કહ્યો, દેવવંદન, વાંદણે-
પડિક્કમણે સજ્જાય કરતા, ભણતાં, ગણતાં કુડો અક્ષર
કાને માત્ર આગલો ઓછો ભણ્યો, અર્થ કુડો કહ્યો,
સૂત્રાર્થ બિંહુ કુડા કહ્યા, ભણીને વિસાર્યા, તપોધન તણે
ધર્મે કાજો અણઉદ્ધર્યો, ડાંડો અણ-પડિલેહ્યો, વસતિ
અણશોધે, અણપવેસે અસજ્જાય, અણોજ્જાય,

કાલવેલામાંહે શ્રી દશવૈકાલિક પ્રમુખ સિદ્ધાંત ભણ્યો-
 ગણ્યો, જોગ વહ્યા પાખે ભણ્યો, જ્ઞાનોપગરણ પાટી,
 પોથી, ઠવણી, કવળી, નવકારવાળી, સાપડા, સાપડી,
 દસ્તરી, વહી, કાગલીયા ઓલીયા પ્રત્યે પગ લાગ્યો,
 થુંક લાગ્યો, થુંકે કરી અક્ષર માંજ્યો, કાગળ
 નવકારવાળી કન્હે છતાં આહાર-નિહાર કીધો,
 જ્ઞાનદ્રવ્ય, ભક્ષતા ઉપેક્ષા કીધી, પ્રજ્ઞાપરાધે વિણસ્યો,
 વિણસતા, ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સાર-સંભાળ ન
 કીધી. જ્ઞાનવંત પ્રત્યે દ્વેષમત્સર ચિંતવ્યો, અવજ્ઞા-
 આશાતના કીધી, કોઈ પ્રત્યે ભણતા-ગણતા અંતરાય
 કીધો, આપણા જાણપણા તણો ગર્વ ચિંતવ્યો,
 મતિજ્ઞાન, શ્રુતજ્ઞાન, અવધિજ્ઞાન, મનઃપર્યવજ્ઞાન,
 કેવલજ્ઞાન એ પંચવિધ જ્ઞાનતણી અસદ્દહણા કીધી,
 અન્યથા પ્રરૂપણા કીધી. જ્ઞાનાચાર વિષઈઓ અનેરો જે
 કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસમાંહિ...

દર્શનાચારે આઠ અતિચાર

નિસ્સંકીર્ણ નિક્કંખિઅ, નિવ્વિતિગિચ્છા અમૂઢદિટ્ઠિઅ,
 ઉવવૂહ થિરીકરણો, વચ્છલ્લ પભાવણો અટ્ટે.

દેવ-ગુરુઃધર્મતણો વિશે નિઃશંકપણું ન કીધું

તથા એકાંત નિશ્ચય ન કીધો, ધર્મ સંબંધીયા ફળ તણે
 વિષે નિઃસંદેહ બુદ્ધિ ધરી નહિ. સાધુ-સાધ્વીતણા
 મલમલીન ગાત્ર દેખી દુર્ગંચી નિપજાવી,
 મિથ્યાત્વીતણી પૂજા પ્રભાવના દેખી મૂઢદૃષ્ટિપણુ
 કીધું, તથા સંઘમાંહે ગુણવંતતણી અનુપબંહણા
 કીધી, અસ્થિરીકરણ, અવાત્સલ્ય, અપ્રીતિ,
 અભક્તિ ચિંતવી, તથા દેવદ્રવ્ય, ગુરુદ્રવ્ય,
 સાધારણદ્રવ્ય ભક્તિ ઉપેક્ષિત કીધી, પ્રજ્ઞાપરાધે
 વિણસ્યો, વિણસતા ઉવેખ્યો, છતી શક્તિએ સાર-
 સંભાળ ન કીધી, તથા સાધર્મિકસ્યું કલહ કર્મબંધ
 કીધો, જિનભુવને ચોરાશી આશાતના, ગુરુપ્રત્યે
 તેત્રીશ આશાતના, ઠવણાયરીય હાથ થકી પાડ્યા.
 પડિલેહવા વિસાર્યા, આળસ નિપજાવી. દર્શનાચાર
 વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિચાર પક્ષ દિવસ...

ચારિત્રાચારે આઠ અતિચાર

પણિહાણ જોગજુત્તો, પંચહિ સમિઈહિં તીહિં ગુત્તીહિં,
 એસ ચરિત્તાયારો, અટ્ટવિહો હોઈ નાયવ્વો. ૩

ઈયાંસમિતિ તે અણજોએ હિંડયા, ભાષા
 સમિતિ તે કર્કશ, સાવધ, પાપોપદેશાદિક વચન

બોલ્યા, એષણાસમિતિ તે તૃણ ડગલ, અન્ન, પાણી, અસુઝતું લીધું. આદાનભંડમત્તનિકખેવણાસમિતિ તે આસન, શયન, ઉપકરણ, માત્રુ પ્રમુખ અણપુંજ જીવાકુલ ભૂમિકાએ મૂક્યું, લીધું, પારિષાપનિકા સમિતિ તે મળમૂત્ર શ્લેષ્માદિક, અણપુંજ જીવાકુલ ભૂમિકાએ પરઠવ્યું. મનોગુપ્તિ તે મનમાં આર્ત-રૌદ્રધ્યાન ધ્યાયા. વચનગુપ્તિ તે સાવધ વચન બોલ્યા. કાયગુપ્તિ તે શરીર અણપડિલેહું હલાવ્યું. અણપુંજે બેઠા. એ અષ્ટપ્રવચનમાતા સદૈવ સાધુતણે ધર્મે તથા શ્રાવક તણે ધર્મે સામાયિક પોષહ લીધે રૂડીપેરે પાળ્યા નહિ. ખંડણા વિરાધના હુઈ ચારિત્રાચાર વ્રત વિષઈઓ...

વિશેષતઃ ચારિત્રાચારે તપોધનતણે ધર્મે
 “વયછક્કં કાયછક્કં, અકપ્પો ગિહિભાયણં,
 પલિયંક નિસિજ્જાએ, સિણાણં સોહવજ્જણં.”

વ્રતષટ્કે પહેલે મહાવ્રતે પ્રાણાતિપાત વિરમણ વ્રતે સૂક્ષ્મ, બાદર, ત્રસ, સ્થાવર જીવ પ્રત્યે સંઘટ્ટ, પરિતાપ, ઉપદ્રવ હુઓ હોય. બીજે મહાવ્રતે મૃષાવાદ વિરમણ વ્રતે ક્રોધ, લોભ, ભય, હાસ્ય લગે કાંઈ જૂઠું

બોલ્યા. ત્રીજે મહાવ્રતે અદત્તાદાન વિરમણ વ્રતે,
 “સ્વામિજીવા દત્તં, તિથ્યરત્તં તહેવય ગુરુહિં, એવ
 મદિશાદાણં ચઉવિહ બિંતિ જગગુરુણો.”
 સ્વામિઅદત્ત, જીવઅદત્ત, તીર્થકર અદત્ત, ગુરુ અદત્ત
 એ ચતુર્વિધ અદત્તમાંહિ જે કાંઈ વસ્તુ વાપરી હોય,
 ચોથે મહાવ્રતે મૈથુન વિરમણવ્રતે, “વસહિ કહ
 નિસિજિંદિય, કુડંતર પુવ્વકિલિયે પણિએ,
 અઈમાયાહારવિભૂસણાઈ, નવ બંભયેર ગુત્તિઓ.”
 એ નવવિધ બ્રહ્મચર્ય ગુપ્તિ તણે વિષે ખંડણા વિરાધના
 હુઈ, સ્વપ્રાંતરમાંહિ દૃષ્ટિ-વિપર્યાસપણું હુઓ હોય,
 પુરુષ તિર્યચ તણા અંગોપાંગ રૂપ શણગાર જોયા.
 પાંચમે મહાવ્રતે પરિગ્રહ વિરમણ વ્રતે ધર્મોપગરણતણે
 વિષે ઈચ્છા, મૂર્છા, ગૃહ્ણિ, આસક્તિપણું કીધું, અધિકું
 ઉપકરણ રાખ્યો. વિહાર કરતાં સંકેટી ધાલ્યો,
 પર્વતિથિએ પડિલેલ્યો નહિ. છટ્ટે રાત્રિભોજન
 વિરમણવ્રતે અંસૂરૂ પાણી કીધું, લેપ તેલ ઔષધાદિક
 તણી સંનિધિ રહી, પાત્રે પાત્રાબંધે તકાદિક તણો
 છાંટો લાગ્યો, ખરેટો રહ્યો.
 વ્રતષટ્કે વિષઈઓ અનેરો જે કોઈ અતિયાર...

કાયષટ્કે ગામતણે પેસારે નિસારે પગ
 પડિલેહવા વિસાર્યા, માટી, મીઠું, ખડી, ધાવડી,
 અરણેટ્ટો પાષાણ તણી છાતલી ઉપર પગ આવ્યો.
 અપ્કાયતણી વિરાધના હુઈ, સૂક્ષ્મ, બાદર, મધ્યમ
 વાઘારી ફૂસણા હુઆ, વહોરવા ગયા, ઉલખો હાલ્યો,
 લોટો ઢળ્યો, તત્કાલ કાચા પાણીતણા છાંટા લાગ્યા,
 દેહરે સ્નાત્ર જલ ઉપરે પગ દીધો, વિહાર કરતા ઠાર
 ધૂઅર તણી વિરાધના હુઈ, તેઉકાય વીજ, દિવાતણી
 ઉજેહી લાગી, રાખ વહોરતા અંગાર ઉંબાડ હાલ્યો,
 પાણી તણો છાંટો અગ્નિમાં પડ્યો, વાયુકાય ઉઘાડે
 મુખે બોલ્યા, ફુંક દીધી, હાથ થકી કાંઈ નાખ્યું,
 મહાવાયુવાતે છતે કલ્પકાંબલી તણા છેડા સંહર્યા
 નહિ, વનસ્પતિકાય, લીલ, ફૂલ, સેવાળ, હરિયકાય,
 બીયકાય, થડ, ફલ, ફૂલ, વૃક્ષતણી શાખા પ્રશાખા
 પ્રત્યે સંઘટ્ટ પરિતાપ ઉપદ્રવ હુઓ, ત્રસકાય બેઈન્દ્રિય,
 તેઈન્દ્રિય, ચૌરિન્દ્રિય, પંચેન્દ્રિય જીવ દુહલ્યા, કાગ-
 બગ ઉડાડયા. ડાંડો દેખાડી ઢોર ત્રસાવ્યા, દૃષ્ટિ દેખાડી
 બાલક બીવરાવ્યા, કાયષટ્ક વ્રતવિષઈઓ...

અકલ્પનીય પિંડ શય્યા, વસ્ત્ર, પાત્ર, પિંડ

પરિભોગવ્યો. શય્યાતરતણો પિંડ પરીભોગવ્યો, ઉપયોગ કીધા પાંખે કાંઈ વિહર્યો, ધાત્રીદોષ, ત્રસબીજ સંસક્ત પૂર્વકર્મ પશ્ચાતકર્મ ઉદ્ગમ ઉત્પાતાદિ દોષ ટાળ્યા નહિ. સંકેત પિંડ પરિ-ભોગવ્યો. ગૃહસ્થતણું ભાજન ભાંગ્યું. ફોડ્યું. અવિધિએ વાવર્યું. છતી વેળાએ પાછુ આપ્યું નહિ. સુતા માથા શરીર હેઠે સંથારીયા, ઉત્તરપટ્ટા ટળતો અધિકો ઉપગરણ પાથર્યો, દેશાંતર સ્નાનતણો મુખે ભીનો હાથ વાહ્યો, સર્વ સ્નાનતણી વાંછા કીધી, શરીરતણો મલ ફેડ્યો. કેશ, નખ, રોમ, સમાર્યા અનેરી કાંઈ શરીર સંબંધી આભા રાઢા શોભા વિભૂષા કીધી હોય, અકલ્પનીય પિંડ વિષઈઓ... “આવસસ્ય સજ્જાયે, પડિલેહણા જાણભિકખુ અબ્ભતટ્ટે, આગમણે નિગમણે, ઠાણે નિસિયણ તુયટ્ટે.”

આવશ્યક અવ્યાક્ષિત ચિત્તપણે ઉભયકાલે પડિક્કમણું ન કીધું, પડિક્કમણા માંહે ઉંધ આવી, વાત વિકથા કીધી, બેઠા પડિક્કમણું કીધું, દિવસમાંહે ચારવાર સજ્જાય સાતવાર ચૈત્યવંદન ન કીધા, પ્રતિલેખણા આધી પાછી ભણાવી. અસ્તોવ્યસ્ત

કીધી, આર્તરૌદ્રધ્યાન ધ્યાયા. ધર્મધ્યાન શુકલધ્યાન ન ધ્યાયા, ગૌયરીએ ગયા બેંતાલીસ દોષ ઉપજતા જોયા નહિ પાંચ દોષ માંડલીતણા સાચવ્યા નહિ. જાણી આંધળી સાંભળી કીધી. છતી શક્તિએ પર્વતિથિએ ઉપવાસાદિક તણો તપ કીધો નહિ. દેહરા ઉપાશ્રયમાંહી પેસતા નિસરતા નિસિહિ આવસ્સહી કહેવી વિસારી ઈચ્છા-મિચ્છાદિક દસ વિધ ચક્રવાલ સાધુ સમાચારી સાચવી નહિ, ગુરુવચન તહત્તિ કરી પડિવજ્યુ નહીં, અપરાધ આવે મિચ્છામિ દુક્કડં ન દીધા, સ્થાનકે રહેતા કીડીયાદિક તણા નગરા ન શોધ્યા. બેસતા સંડાસા પડિલેહ્યા નહિ. કેવલ ભૂમિકાએ બેઠા સંથારીયા ઉત્તરપટ્ટા પાંખે ભોંય સૂતા, સંથારા વિધિ ભણાવી નહિ, ઓઘો મુહપત્તિ ચોલપટ્ટા પાંખે ભોંય બેઠા, પુરુષ તિર્યચતણા સંઘટ્ટ પરંપર નિરંતર હુઆ લઘુ પ્રત્યે ઈચ્છાકાર, વડાઓ પ્રત્યે પસાઓ કરી કહી બોલાવ્યા નહીં, સાધુ સમાચારી વિષઈઓ...

એવં કારે સાધુતણે ધર્મે એકવિધ અસંયમ તેત્રીસ આશાતના, પ્રમાદપદ પર્યંતમાંહે તથા

શ્રાવકતણે ધર્મે સમ્યક્ત્વ મૂલ બારવ્રત એકસો ને ચોવીસ અતિયારમાં અનેરો જે કોઈ અતિયાર પક્ષ દિવસમાંહિ સૂક્ષ્મબાદર જાણતા, અજાણતા હુઓ હોય તે સવિ હુ મન-વચન-કાયાએ કરી તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

સાધુ-સાધ્વી : કાળધર્મ વિધિ

- સાધુ-સાધ્વી કાળ કરે કે તુરંત ત્યાંથી સ્થાપનાચાર્યજી તથા કાળ પામનારનું રજોહરણ (ઓઘો) બીજે સ્થળે લઈ જવાં. કોઈના પણ સ્થાપનાચાર્યજી મૃતક પાસે રાખવા નહીં.
- શક્ય હોય તો પ્રથમથી જ સ્થાપનાચાર્યજી બીજે મૂકવા.
- કાળ કર્યા પહેલાં જો ખ્યાલ આવી જાય તો પ્રથમથી જ વધારાની ઉપધિ દૂર લઈ જવી.
- જીવ જાય ત્યારે મૃતક સાથે રહી હોય તે ઉપધિ દૂર કરવી.
- મૃતકના માથા પાસે જમીનમાં લોઢાની ખીલી મારવી.

- ઉપધિમાંના ગરમ વસ્ત્રો, કામળી, સંતારિયું આદિને ગોમૂત્ર છાંટી શુદ્ધ કરવાં અને બાકીની સુતરાઉ ઉપધિને શ્રાવક દ્વારા ગરમ પાણી કે અચિત્ત પાણીમાં ભીંજાવી નંખાવવી.

(નોંધ : વર્તમાન પરંપરામાં મૃતકને વોસિરાવી સ્નાન કરાવે ત્યારે જ શરીર પરનાં વસ્ત્રો દૂર કરાય છે. સુતરાઉ વસ્ત્રો ફાડીને પરઠવી દેવાય છે.)

સાધુ-સાધ્વી કાળ કરે ત્યારે વોસિરાવવાની વિધિ

(આ વિધિ બધા સાધુ-સાધ્વીએ મુખપાઠ રાખવી જોઈએ)

વડીલ સાધુ (અથવા કોઈ પણ એક સાધુ) મૃતક પાસે આવી ત્યાં દાંડો સ્થાપી ખમાસમણ દેવું અને ઈરિયાવહી પડિક્કમવી. ત્યાર પછી નીચે મુજબ બોલવું. કોટી ગણ-વયરી શાખા-ચાન્દ્રકુલ

- આચાર્ય શ્રી વિજયસિંહજી (અથવા પોતાના સમુદાયના આચાર્ય શ્રી તથા વર્તમાન વડીલ આચાર્ય ગચ્છાધિપતિનું નામ (બોલવું.)

- ઉપાધ્યાય શ્રી સકલચંદ્રજી (અથવા પોતાના સમુદાયના વર્તમાન (જીવંત) વડીલ ઉપાધ્યાયશ્રીનું નામ લેવું.)

- અમુક (કાલધર્મ પામનારના ગુરુનું નામ (બોલવું.) શ્રી ના શિષ્ય કે શિષ્યા (અમુક) શ્રી (અહીં મૃત સાધુ કે સાધ્વીનું નામ બોલવું.)

મહાપારિક્ષાવિણાઆએ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં
અત્તથ કહી એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો. ત્યાર
પછી પ્રગટ નવકાર કહેવો.

પછી મૃતકના મસ્તક પર વાસ-ક્ષેપ કરતાં
કરતાં વોસિરે-વોસિરે-વોસિરે કહેવું.

- સાધુ-સાધ્વી ભગવંતે પ્રતિક્રમણ કરવાનું હોય
અને મૃતક પડેલું હોય તો - જુદા સ્થાને પ્રતિક્રમણ
કરવું. તેમ ન થઈ શકે તેવું હોય તો છેવટે તે
રૂમમાં જ પડદો રાખીને પ્રતિક્રમણ મનમાં કરવું.
- જો ગૃહસ્થ હાજર ન હોય અને મૃતકને
વોસિરાવતા પહેલાં રાત્રિના જાગવું પડે તો પ્રૌઢ
અને ધીર સાધુએ જાગવું - માત્રક (કુંડી) માં માત્રુ

પાસે રાખવું - જો કદાચિત્ મૃતક (મડદું) ઊભું
થાય તો ડાબા હાથમાં માત્રુ લઈ -

બુજ્જ બુજ્જ બુજ્જગા કહી મૃતક પર છાંટવું.

વોસિરાવ્યા બાદ શ્રાવકે કરવાનું કર્તવ્ય

- મૃતકનાં મસ્તક દાઢી-મૂછના વાળનું મુંડન કરાવવું.
- હાથની છેલ્લી આંગળીના ટેરવાનો છેદ કરવો.
- હાથ-પગના આંગળાને સફેદ સૂતરથી બંધ કરવો.
- ત્યાર પછી એક કથરોટમાં મૃતકને બેસાડીને કાચા પાણી વડે સ્નાન કરાવવું.
- નવા સુંવાળા કપડાથી મૃતકનું શરીર લૂંછવું.
- સુખડ-કેસર-બરાસથી મૃતકના શરીરને વિલેપન કરવું.
- જો સાધુ હોય તો મૃતકને નવો ચોલપટ્ટો પહેરાવી તેના ઉપર નવો કંદોરો બાંધવો.
- નવો કપડો પહેરાવવો. તે કપડાના ચાર છેડે તથા

મધ્યમાં કેસરના અવળા સાથિયા કરવા.

- કપડા સિવાયના અન્ય ચોલપટ્ટો વગેરે બીજાં વસ્ત્રો ને માત્ર કેસરના છાંટણાં કરવાં. જો (પાલખી) માંડવી બનાવી હોય તો - બેસાડવાની જગ્યાએ આટા (લોટ)નો અવળો સાથિયો કરી મૃતકને બેસાડી શરીરને માંડવી સાથે બરાબર બાંધવું.
- જો (પાલખી) માંડવીને બદલે નનામી હોય તો - એક મજબૂત કપડાનો ઉત્તરપટ્ટો પાથરીને વચ્ચે આટાનો અવળો સાથિયો કરી મૃતકને સુવડાવવું.
- જો સાધ્વીનું મૃતક હોય તો - શ્રાવિકાઓએ ઉપર પહેરાવવાના કપડાને ચાર ખૂણે તથા મધ્યમાં કેસરથી અવળા સાથિયા કરવા તેમજ બીજાં વસ્ત્રોને કેસરનાં છાંટણા કરવા.
- નીચે પહેલા નાવના આકારે લંગોટ પહેરાવવો.
- અથવા કપડાંના ચૌદ પડ કરી લંગોટ બાંધવો.
- તેની ઉપર જંઘા સુધીનો લેંઘો પહેરાવવો.
- તેની ઉપર પગની ઘૂંટી સુધીનો લેંઘો પહેરાવી ઉપર કેડના ભાગે કંદોરો બાંધવો.

- તેની ઉપર પગની પાની સુધીનો લાંબો સાડો પહેરાવી ઉપર દોરી બાંધવી.
- કંચુઆને સ્થાને પહેલાં કપડાંનો પાટો વીંટવો.
- તેની ઉપર કંચુઓ પહેરાવવો. પછી કપડો ઓઢાડવો.
- જો નનામીમાં સુવડાવે તો પગની પાની ઢંકાય તેટલો લાંબો કપડો ઓઢાડવો. મુખ ખુલ્લું રાખવું.
- મૃતકને નનામી કે માંડવીમાં જ્યાં પધરાવે ત્યાં પણ માથાની પાસે લોઢાની ખીલી જમીનમાં મારવી.
- મૃતકની જમણી બાજુએ ચરવળી અને મુહપત્તિ મૂકવાં.
- મૃતકની ડાબી બાજુ એક લાડુ સહિતની ખંડિત પાત્રાવાળી ઝોલી મૂકવી.
- સાધુ-સાધ્વી જે સમયે કાળધર્મ પામેલ હોય તે વખતનું નક્ષત્ર જોવું (અથવા જાણકારને પૂછવું.)
- જો રોહિણી-વિશાખા-પુનર્વસુ-ઉત્તરાષાઢા-ઉત્તરા ફાલ્ગુની-ઉત્તરા ભાદ્રપદ આ છ પૈકી કોઈ એક

નક્ષત્ર હોય તો મૃતકની બાજુમાં સૂકા ઘાસનાં બે પૂતળાં બનાવીને મૂકવા.

- જો કાળધર્મ વખતે જ્યેષ્ઠા-આદ્રા-સ્વાતિ-શતભિષક-ભરણી-આશ્લેષા-અભિજિત્ એમાંનું કોઈ એક નક્ષત્ર હોય તો પૂતળું મૂકવું નહીં.
- જો કાળધર્મ વખતે ઉપર જણાવેલા તેર નક્ષત્ર સિવાયનાં પંદર નક્ષત્રમાંનું કોઈ એક નક્ષત્ર હોય તો એક પૂતળું મૂકવું.
- જેટલાં પૂતળાં મૂકવાનાં થાય તે પ્રત્યેક પૂતળા દીઠ એક ચરવળી, એક મુહપત્તિ અને લાડુ સહિતની ખંડિત પાત્રાવાળી એક ઝોળી મૂકવી.
- (પરંપરાનુસાર મૃતકનાં મુખ-કાન વગેરેમાં ૩ નાંખવું જેથી લાંબો સમય રહે તો જીવતા વગેરે પ્રવેશ નહીં.)
- કાલ કરેલ સાધુ કે સાધ્વીને મુહપત્તિ મુખે બાંધવાની માન્યતા કોઈક સમુદાયમાં છે.
- નનામી અથવા પાલખી (માંડવી). જે હોય તેને જરીયન કપડા વગેરેથી સારી રીતે શણગારવી.

- મૃતકને સારી રીતે નનામી કે પાલખીમાં બાંધવું.
પછી તેની ઉપર વાસ-ક્ષેપ કરવો.
- સારી રીતે શણગારેલી પાલખી કે નનામીને શુભ મુહૂર્તે ઉપાડીને લઈ જવી.
- જો નનામી હોય તો પહેલાં આગળ પગ અને પાછળ માથું રહે તે રીતે ઉપાડવું.
- મૃતકને લઈ જતી વખતે રુદન કરવું નહિં પણ મહોત્સવપૂર્વક-વાંજિત્રના નાદ સહિત લઈ જવું.
- ત્રાંબાના વાસણમાં (દોણીમાં) અગ્નિ (સળગતું છાણું) લઈ એક શ્રાવકે આગળ ચાલવું.
- મૃતકની આગળ રૂપાનાણું - બદામ ચોખા વગેરે ઉછાળતા ચાલવું અને “જય જય નંદા જય જય ભદ્રા” બોલતાં બોલતાં જવું.
- સર્વ શ્રાવક સમુદાયે ધીમે જયણા પર્વક ચાલવું.
- નનામી કે પાલખીને સારી જગ્યાએ - જીવરહિત ભૂમિમાં કે નક્કી કરેલા યોગ્ય સ્થળે લઈ જવી.
- અગ્નિસંસ્કાર ભૂમિની પ્રથમ પ્રમાર્જના કરવી.

- ચંદન વગેરે ઉત્તમ કાષ્ઠમાં શુદ્ધ ઘી વગેરે નાખવા પર્વક અગ્નિસંસ્કાર કરવો.
- સંપૂર્ણ રાખ થયા પછી તેને જળાશય વગેરે યોગ્ય સ્થળે પરઠવવી.
- શ્રાવકોએ સ્નાન કરી પવિત્ર થઈ ઉપાશ્રયે આવવું. સમુદાય સાથે ગુરુમુખે - સંતિકરં, લઘુશાન્તિ કે બૃહદ્શાન્તિપૂર્વક માંગલિક સાંભળી કાળધર્મ પામેલ સાધુ-સાધ્વીના ગુણો તથા અનિત્યતાદિનો ઉપદેશ સાંભળવો. પછી શાન્તિસ્નાત્રાદિ અઢાઈ મહોત્સવ કરવો.

સાધુ-સાધ્વી કાળ કરે ત્યારે આવશ્યક સામાનની સૂચિ

- લાડવાના ડોઘલા (નાના માટીના ઘડા - જેમાં લાડવા રાખી રસ્તામાં ફૂતરાને આપે છે.)
- વાંસની દીવીઓ - ૪. (વાંસડાના ઉપર ભાગે ચાર ફાડીયા જેમાં વાટકા કે કોડિયા રહી શકે.)
- તેમાં રાખવા માટેના પિત્તળના વાટકા કે કોડિયા ચાર.

- દેવતા - સળગતું છાણું.
- કન્દુપ - ધૂપ કિલો એક. (અથવા જરૂર પ્રમાણે)
- સૂતર - કિલો એક (મૃતકને બાંધવા માટે)
- બદામ - (ઉછાળવા માટે)
- ટોપરા (અગ્નિ પ્રગટાવવા માટે - જો ચોમાસું હોય કે ભેજવાળા લાકડા હોય તો વધારે લાવવું.)
- પૂંજણી-બે (લાકડાં-ભૂમિપૂંજીને ચિતામાં ગોઠવવા માટે)
- નનામી માટેનો સામાન.
- જો પાલખી બનાવવાની હોય તો -
- લાંબા મોટા જાડા બે વાંસડા (વળી)
- આ વાંસડા પાલખી સિવાય આગળ-પાછળ-પાંચ પાંચ માણસો ઉપાડીને ચાલી શકે તેટલા લાંબા લેવા કેમ કે પાલખી વજનદાર હોવાથી ઉપાડનારને વાંધો ન આવે.)
- ચાર બાજુના વાંસડા
- ચાર થાંભલી માટેના વાંસડા

- ચારે તરફની કમાનો માટેનો વાંસ
- ઉપરની ઘુમટી માટે વાંસની પટ્ટીઓ
- લાલ કપડું તથા સોનેરી જરીયન કપડું
- પાંચ સોનેરી કપડાની બનાવેલ ધજા
- અંદરનું માદરપાટ કે સફેદ કપડું
- થાંભલીને વીંટવા કસૂંબો કે જરીયન કપડું
- મૃતકને બેસાડવાનું પાટિયું
- ચાર થાંભલી ઉપર મૂકવાની લોટી કે કળશ
- છાણાં અને લાકડાનાં ખપાટિયાં (આવશ્યકતા મુજબ)
- ખોડા ઢોરની ગાડી (વર્તમાનકાળે લારી રખાય છે. તેમાં જુવાર-કે બાજરીનાં ભરેલાં પીપ મુકાય છે અને ગરીબોને વહેંચવામાં આવે છે.)
- બરાસ, કેસર, સોનારૂપાનાં ફૂલ, છૂટા પૈસા.
- કથરોટ કે તપેલું અથવા ફૂંડી (ચોખા-બદામ-નાણું વગેરે ઉછાળવા માટે)

- જુવાર અથવા બાજરી (ગરીવોને આપવા માટે)
- સુખડ (ચિતામાં મૂકવા માટે)
- રાળ (અગ્નિ પ્રગટાવવા માટે)
- ગુલાલ (રસ્તામાં ઉછાળવા માટે)
- લાલ નાડાછડી (બાંધવા માટે)
- તાંબા કે પિત્તળની હાંડી કે દેઘડું (દોણી માટે)

(શ્રાવકો માટે : સ્મશાને ગયા પછી શબ જોડે રહેલ હોવાથી અપવિત્ર થયેલ લાલ કસુંબો કે જરીયનનું કપડું સાચવીને ઉતારી લઈ પૂ. ગુરુ ભગવંતને આપવું. ગુરુ ભગવંત તેને ગોમુત્ર સોનાપાણી તથા વાસકેપથી પવિત્ર કરે પછી ઘેર લઈ જવું. સીધું સ્મશાનમાંથી લઈ જવાથી લાભને બદલે નુકશાન થાય તે ધ્યાનમાં રાખવું. પૂ. ગુરુ ભગવંતે પણ સ્મશાને જાય ત્યારે આ વાત બરાબર ભાર દઈને સમજાવવી.)

ઝાળધર્મ પછીની દેવવંદનાદિ વિધિ

- પાલખી કે નનામી લઈ ગયા બાદ

- ઉપાશ્રયમાં ગૌમૂત્ર છાંટવું.
- મૃતક પધરાવેલ હોય ત્યાં સોનાવાણી કરેલ અચિત્ત પાણી વડે ભૂમિ શુદ્ધ કરવી.
- સાધુ કે સાધ્વીએ કાળ કર્યો હોય ત્યાં લોટનો અવળો સાથિયો કરવો.
- કાળધર્મ પામનારના શિષ્ય (કે શિષ્યા) અથવા સૌથી ઓછા દીક્ષા પર્યાયવાળા સાધુ (કે સાધ્વી) એ અવળો વેષ પહેરવો. ઓઘો પણ જમણા ખભા નીચે રાખે.
- પછી દ્વાર તરફથી અંદરની બાજુએ (અવળો) કાજો લેવો. કાજામાં લોટનો સાથિયો પણ લઈ લેવો.
- કાજા પરઠવવાની વિધિ રૂપે ઈરિયાવહી પડિક્કમવી.
- ઈરિયાવહી કરીને કાજો પરઠવવો.
અવળા દેવવંદન કરવા - (તેની વિધિ)
- અવળો વેશ પહેરીને ઊભા-ઊભા પહેલા કલ્લાણ

કંદંની એક થોય કહેવી.

- એક નવકારનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.
- અન્નત્થ કહી.
- અરિહંત ચેઈઆણં કહેવું. પછી ચૈત્યવંદન મુદ્રાએ બેસીને
- જયવિયરાય, ઉવસગ્ગહરં,
- નમાહર્હત્ત, જાવંત કેવિ સાહુ,
- ખમાસમણ, જાવંતિ ચેઈયાઈ,
- નમુત્થુણં, જંકિંચિ,
- પાર્શ્વનાથનું ચૈત્યવંદન,
- ત્યાર પછી ખમાસમણ દઈને ઊભા થઈને લોગસ્સ કહેવો.
- પછી એક લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ કરવો.
- પછી અન્નત્થ, તસ્સઉત્તરી, ઈરિયાવહી, કહીને ખમાસમણ દેવું.
- છેવટે અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડમ્ દેવું.

- વેશ સવળો પહેરી લેવો.

સકળ શ્રી સંઘે કરવાના દેવવંદનની વિધિ

- નાણની ચારે તરફ એક એક અને નાણની નીચે એક એમ કુલ પાંચ સ્વસ્તિક (ચોખાના) કરી તેની ઉપર શ્રીફળ પધરાવવા.
- જો સાધુ ભગવંત કાળધર્મ પામેલ હોય તો સાધુ-સાધ્વી-શ્રાવક-શ્રાવિકા રૂપ ચતુર્વિધ સંઘે સાથે દેવવંદન કરવું.
- જો સાધ્વીજી કાળધર્મ પામે તો ત્યાં રહેલાં બધાં સાધ્વીજી અને શ્રાવિકાઓએ દેવવંદન કરવું.

દેવવંદન વિધિ

પ્રથમ બધા સાધુ ભગવંતે -

- ચોલપટ્ટાનો છેડો, મુહપત્તિનો છેડો, કંદોરો, ઓઘાનો દોરો અને ઓઘાની દશી એ ત્રણેનો છેડો - એમ કુલ પાંચ વસ્તુને - ગૌમૂત્ર અથવા સોનાવાણી પાણીમાં સહેજ બોલીને શુદ્ધિ કરવી.
(ત્યાર પછી સામુદાયિક દેવવંદન કરવું.)

- ખમાસમણ દઈ - ઈરિયાવહી પડિક્કમીને સકલ સંઘ સાથે દેવવંદનનો આરંભ કરવો.
- ત્રણે ચૈત્યવંદનો શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુનાં કહેવાં.
- પ્રથમ થોયના જોડામાં સંસારદાવાની થોય કહેવી.
- બીજા થોયનાં જોડામાં સ્નાતસ્યાની થોય કહેવી.
- સ્તવનને સ્થાને અજિતશાન્તિ કહેવી પણ તેમાં રાગ કાઢવો નહીં. ગદ્ય માફક બોલવું.

આ રીતે દેવવંદન વિધિ કર્યા પછી

- ખમાસમણ દઈ
- ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું ? (કહી આદેશ માંગવો)
- ઈચ્છં, ક્ષુદ્રોપદ્રવ ઓહડાવણત્થં કરેમિ કાઉસ્સગ્ગં (કહી) અત્તત્થ. (બોલવું.)
- ચાર લોગસ્સનો (સાગરવરગંભિરા સુધીનો) કાઉસ્સગ્ગ (કરવો).
- (કાઉસ્સગ્ગ પારીને ત્યાં બીરાજમાન વડીલે)

નમોઽર્હત્ (બોલી નીચેની સ્તુતિ કહેવી.)

સર્વેયક્ષામ્બિકાઘા યે વૈયાવૃત્યકરાઃ સુરાઃ,

ક્ષુદ્રોપદ્રવ સંઘાતં, તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ

- (આ સ્તુતિ બોલ્યા પછી કોઈ એકે તુરંત જ) બૃહચ્છાન્તિ (મોટી શાન્તિ કહેવી)
- (પછી બધાંએ) કાયોત્સર્ગ પારવો
- પ્રગટ લોગસ્સ (કહેવો) લોગસ્સ પછી કોઈ સમુદાયમાં અહિં, “સંતિકરં” બોલે છે. સ્તુતિ ત્રણ વાર બોલે છે. ચૈત્યવંદન શાંતિનાથનું પણ બોલે છે. તે જોઈને વ્યામોહ નહીં કરવો.)
- ખમાસમણ (દઈ) અવિધિ આશાતના મિચ્છામિ દુક્કડમ્ (દેવું)
- દેવવંદન કર્યા પછી બધા જ સાધુઓને દીક્ષા પર્યાયના ક્રમાનુસાર વંદન કરવું. (વર્તમાનમાં માત્ર એક જ વડીલને વંદન કરાય છે.)
- વડીલશ્રીના મુખેથી કાળધર્મ પામનારની સંયમ આરાધના-ગુણો તથા સમાધિ વગેરેનું વર્ણન

સાંભળવું. કૃતજ્ઞ ભાવે આરાધનામાં સર્વેશેષ
ઉદ્યમવંત થવું.

- બહારગામથી સ્વ સામાયારીવાળા સાધુ-
સાધ્વીના કાળધર્મના સમાચાર આવે ત્યારે -
- સાધુ ભગવંતના કાળધર્મમાં ચતુર્વિધ સંઘે
- સાધ્વીજીના કાળધર્મમાં સાધ્વી તથા શ્રાવિકાએ

ઉપર મુજબ દેવવંદન કરવું.

૧૨ સ્થાપનાચાર્યની પડિલેહણાના બોલ.

(૧) શુદ્ધ સ્વરૂપના ધારકગુરુ. (૨) જ્ઞાનમય
(૩) દર્શનમય (૪) ચારિત્રમય (૫) શુદ્ધ શ્રદ્ધામય (૬)
શુદ્ધ પ્રરૂપણામય (૭) શુદ્ધ સ્પર્શનામય. (૮) પંચાચાર
પાળે (૯) પળાવે (૧૦) અનુમોદે (૧૧) મનગુપ્તિ.
(૧૨) વચનગુપ્તિ (૧૩) કાયગુપ્તિએ ગુપ્તા.

૧૩ મુહપત્તીના પચ્ચાસ બોલ.

૧ સૂત્ર અર્થ તત્ત્વ કરી સદ્દેહું ૨. સમ્યક્ત્વ
મોહનીય ૩. મિશ્રમોહનીય ૪ મિથ્યાત્વમોહનીય

પરિહરું ૫. કામરાગ ૬. સ્નેહરાગ. ૭. દષ્ટિરાગ
 પરિહરું ૮. સુદેવ ૯ સુગુરુ ૧૦. સુધર્મ આદરું ૧૧
 કુદેવ ૧૨. કુગુરુ ૧૩ કુધર્મ પરિહરું ૧૪ જ્ઞાન ૧૫.
 દર્શન ૧૬. ચારિત્ર આદરું ૧૭. જ્ઞાનવિરાધના, ૧૮
 દર્શનવિરાધના ૧૯. ચારિત્ર વિરાધના પરિહરું, ૨૦.
 મનગુપ્તિ ૨૧. વચનગુપ્તિ ૨૨. કાયગુપ્તિ આદરું.
 ૨૩. મનદંડ ૨૪. વચનદંડ ૨૫. કાયદંડપરિહરું ૨૬.
 હાસ્ય ૨૭. રતિ. ૨૮. અરતિ પરિહરું ૨૯. ભય ૩૦.
 શોક ૩૧. દુર્ગાંધ્યા પરિહરું ૩૨. કૃષ્ણલેશ્યા ૩૩.
 નીલલેશ્યા ૩૪. કાપોતલેશ્યા પરિહરું, ૩૫. રસગારવ
 ૩૬. ઋદ્ધિગારવ ૩૭. શાતાગારવ પરિહરું ૩૮.
 માયા-શલ્ય ૩૯. નિયાણશલ્ય ૪૦. મિથ્યાત્વશલ્ય
 પરિહરું ૪૧. પૃથ્વીકાય ૪૬. અપ્કાય, ૪૭.
 તેઉકાયની રક્ષા કરું, ૪૮. વાઉકાય ૪૯.
 વનસ્પતિકાય. ૫૦. ત્રસ કાયની રક્ષા કરું.

સંયમ જીવનના સુંદર પાલન માટે

૧. મીઠાઈ-ફળ-મેવો-તળેલું ફરસાણ વગેરેનો ત્યાગ કરવો.
૨. પાંચ-સાત આદિ દ્રવ્યોથી વધારે ન વાપરવા.
૩. નિષ્કારણ આધા કર્મો આદિ દોષવાળી ગોયરી ન વપરાય, તેની જાગૃતિ રાખવી.
૪. ઁઠા મોંઢે ન બોલવું. જો બોલાઈ જવાય તો દંડ તરીકે ૨૧ ખમા. આપવા.
૫. પોતાના તપની જાણકારી સામેથી કોઈ ગૃહસ્થાદિને ન કરવી.
૬. ઘડામાંથી ઁઠા પાત્રા અથવા ટોકસામાં પાણી ન લેવું.
૭. ગોયરી, પ્રતિક્રમણ, માંડલી, વિહાર અને કાપ કાઢતાં મૌન રહેવું.
૮. ગોયરી દોષિત ન થાય, તે માટે કોઈ ગૃહસ્થને હું ગોયરી આ દિવસે આટલા વાગે આવીશ એવું નક્કી ન કરેવું.

૯. ગોચરી લાવવાનું કામ હોય તો સમયસર જવું.
સમયસર આવવું, માપસર ગોચરી લાવવી
વગેરે ધ્યાન રાખવું.

૧૦. મુહપત્તીના ઉપયોગ બોલતા અને અંધારામાં
દંડાસનનો ઉપયોગ બરાબર રાખવો.

૧૧. સુતી વખતે સંથારા પર વધારે ઉપધિ ન
પાથરવી, પણ ઉત્તરપટ્ટો અવશ્ય પાથરવો.

૧૨. નિષ્કારણ સુખશીલતા માટે વિંટીયાનો ઉપયોગ
ન કરવો.

૧૩. ઠંઠા, મશ્કરી, હસાહસ આદિ ન કરવું.
ગંભીરતા ગુણની પ્રાપ્તિનું લક્ષ રાખવું.

“છીંકના કાઉસગ્ગ પછી બોલવાની ગાથા”

સર્વે યક્ષામ્બિકાદ્યા યે, વૈયાવૃત્ત્યકરા જિને, (સુરાઃ) ।

ક્ષુદ્રોપદ્રવસંઘાતં, તે દ્રુતં દ્રાવયન્તુ નઃ ॥૧॥

બાર માસે કાઉસ્સગ્ગ કરવાની વિધિ

ચૈત્ર સુદિ ૧૧-૧૨-૧૩ અથવા ૧૨-૧૩-૧૪

અથવા ૧૩-૧૪-૧૫ એ ત્રણ દિવાસોમાં દરરોજ

દૈવસિક પ્રતિક્રમણ કર્યા પછી ખમા. ઈચ્છા. અચિત્તરજ
ઓહડાવણત્થં કાઉસ્સગ્ગ કરું? ઈચ્છં, અચિત્ત. કરેમિ
કાઉ. અત્તત્થ કહી ચાર લોગસ્સનો કાઉસ્સગ્ગ સાગર
વરગંભીરા સુધી કરવો. પારીને લોગસ્સ કહેવો.

કાલયંત્ર

	કાર્તિક	ફાગણ	અષાઢ
સુખડીનો	સુદ ૧૫થી ૧ માસ	સુદ ૧૫થી ૨૦ દિવસ	સુદ ૧૫થી ૧૫ દિવસ
કાળ પલ્લા	૪	૩	૫
કાંબલીનો કાળ	૪ ઘડી	૨ ઘડી	૬ ઘડી
પાણીનો કાળ★	૪ પ્રહર	૫ પ્રહર	૩ પ્રહર

★ સૂર્યોદય પહેલા પાણી વહોરાય નહિ.
રાત્રિભોજનના વ્રત ભંગનો દોષ લાગે. પાણીનો ૪
પ્રહરનો કાળ હોય ત્યારે ખાસ કાળજી રાખવી જોઈએ
કે સૂર્યોદય પહેલા ઉકાલીને ઉતારેલું પાણી હોય, તો
સાંજે તેટલો ટાઈમ પહેલા ચુનો નાંખવો. નહિતર ત્યાર
બાદ પાણી સચિત્ત થઈ જાય.

નવકાર

મહામંત્રનું પ્રગટ પ્રભાવી ફળ

શ્રી નવકારમંત્ર નો એક અક્ષર
સાત સાગરોપમનાં પાપનો નાશ કરે છે.

શ્રી નવકાર મંત્રના પદથી પર્યાસ
સાગરોપમનાં પાપનો નાશ થાય છે.
અને આખા નવકાર મંત્રથી પાંચસો
સાગરોપમનાં પાપનો નાશ થાય છે,
જે નવકારને વિધિપૂર્વક એક લાખ
વાર ગણે છે તે જરૂરા જરૂર તીર્થંકર
નામકર્મની પ્રાપ્તિ કરે છે.

‘નમસ્કાર ચિન્તામણી’ થી સાબાર

પ.પૂ. આ. ભ. શ્રીમદ્ વિ. ક્લાપૂર્ણસૂરીશ્વરજી મ.સા. ના
શિષ્ય પ.પૂ. મુનિ શ્રી અમિતયશ વિ.મ. ના સંપાદિત પુસ્તકો

૧.	ચૌદ નિયમ અને વિવિધ ક્રિયાઓ	ગુજરાતી
૨.	ભક્ત કી ભાવના (આવૃત્તિ સાત)	હિન્દી
૩.	મેરે અંતર કી પ્રાર્થના	હિન્દી
૪.	બિખરે મોતી	હિન્દી
૫.	પ્રભુ ભક્તિ (આવૃત્તિ ત્રીન)	હિન્દી
૬.	ચાલો ભક્તિ કરીએ (આવૃત્તિ બે)	ગુજરાતી
૭.	સોનેરી સુવાક્યો (ભાગ-૧)	ગુજરાતી
૮.	સોનેરી સુવાક્યો (ભાગ-૨)	ગુજરાતી
૯.	પ્રભુ ભક્તિ	ગુજરાતી
૧૦.	પરમાત્મા ભક્તિ ઔર ચૌદ નિયમ	હિન્દી
૧૧.	અનમોલ વચન	હિન્દી
૧૨.	પ્રભુ સાથે પ્રીત	ગુજરાતી
૧૩.	જીન ભક્તિ	ગુજરાતી
૧૪.	અનમોલ ખજાનો	ગુજરાતી
૧૫.	અંત સમયની આરાધના	ગુજરાતી
૧૬.	મંગલ સ્તોત્રો	ગુજરાતી
૧૭.	અરિહંત આરાધના	હિન્દી
૧૮.	સરલ વિધિ સંગ્રહ	ગુજરાતી
૧૯.	સુવાક્ય શાયરી સરિતા	હિન્દી
૨૦.	પ્રભુ ગુણ ગંગા	ગુજરાતી
૨૧.	મંગલ પ્રાર્થના	હિન્દી
૨૨.	દેવસિરાઈ પ્રતિક્રમણ વિધિ	હિન્દી
૨૩.	આરાધનાકા આનંદ	હિન્દી
૨૪.	પંચ પ્રતિક્રમણાદિ સૂત્રો	ગુજરાતી
૨૫.	કરો ભક્તિ પામો મુક્તિ	ગુજરાતી
૨૬.	દેવસિરાઈ પ્રતિક્રમણ વિધિ	ગુજરાતી
૨૭.	મંગલ પ્રાર્થના	ગુજરાતી